

ELŐFIZETÉS:

Egy évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetű hirdetésnél olcsóbb. Nyitlatter sorra 25 kr. Delyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Lányos apáknak.

ilált nőnevelés-ügyünknek leg-sujtobb kritikája épen az, hogy annak hiányos voltáról a köztudat nem panaszkodik.

Alig-alig tudunk meg: szabadulni azon öröklött balítélet lidércnyomása alól, hogy a nőnek elég, ha irni-olvasni tud valahogy. „Vala hogy” — mondók — mert ritka kisasszony, (igaz, hogy ifúr se sok van) aki nem küzd az orthografiával.

Hogy ez ma mennyi visszahatást szül, kivált az úri férfiak fokozott műveltségi igénye mellett: azt könnyű tapasztalni. Nőink mihelyt a közönséges napi munka kerékvágásából kizökkennek s nincs ugynevezett mulattatójuk: rögtön unatkoznak, nem tudják az időt kellemesen eltölteni.

Egy kis francia — amit tizedéből megtanulnak, hogy a kurzus bevégezte után félve kenyeret se tudjanak kérni rajta; egy kis zongora, melynek tudománya az anyai évekkel egyenes arányban fogy: ez az a két obligátnak elismert női műveltségi kellék, amelytől hölgyeink szellemük értékét függőnek gondolják.

No meg a sok vizenyős fejbódító regény össze-vissza olvasása — ez magától értetődik. Különböztet bocsánatos bűn; mert a hajadoni s ma már rendszerint elég hosszú ábrándkorban igazi kedélyszünet.

Belső, igazán szív- és észképző műveltség után törekedni: a nemzeti kulturának a magyar anyaságra egyedül képesítő szellemét sóvár buzgalommal vérbe származtatni: mindezt — sajnos! — se fiatalabb hölgyeink, se — ami még sajnosabb — az ő szülei nem találják nélkülözhetlennek. Bebizonyított ezt csattanós példával.

Városunkban a hat nőelemosztályon kívül, más magyar leányiskola nincs. Az egyetlen Mokry-féle intézet, kellő pártolás hiányában felszolgált, megszűnt. A tervbe vett apácázárda, az alkotmányos tárgyalás nehézségénél és a nem nagyon sürgető szükségértnél fogva, legjobb esetben 1884. őszére nyílhatik meg. Azok a leánykák, akik az idén a hatodik elemi osztályt elvégezték s így csak tizenkét évesek, most már nem művelődhetnek tovább.

Ne beszéljünk a nők magántanulmányáról, mert komoly ember azon fölkapagni kénytelen.

Itt kellene, okvetlenül szükséges volna e két tanévre egy oly intézet, ahol a serdültebb leánykák a korkövetelte magasabb ismeretekben részesülhetnének.

Polgártársak! Az idő rövid, gyermekeitek gondját viselnetek elodázhatatlan kötelességtek: mozogjatok. Van Zomborban tanerő elég; jóakarát és készség azokban nem fog hiányozni, hogy jelen szorult helyzetetekben segítségetekre legyenek. Alljatok össze és gyűjtsetek össze aláírási iven azokat, akik egy ily női továbbképző iskola szükségét érzik: hogy így kitűnjék, lehet-e tenni valamit. Ha egyszer tudja van, mekkora a jelentkezők száma, milyen az az anyagi teher, melyet a jó szülők szívesen hajlandók elvállalni: akkor lehet csak majd formába önteni és megtestesíteni ezt a komoly eszmét, melyet ha lélekre nem vesztek, nem érdemlitek meg sem az intelligens címet, sem az apa nevet.

Zúgjon folyton fületekbe, amit Bert, volt francia kultuszminiszter oly szellemesen mondott, hogy: „Aki fia taníttatását elhanyagolja: csak egy hasznos tagtól fosztja meg a társadalmat; de aki leánya nevelésével nem gondol, az egy jövőbeli családnak törí ki a nyakát.”

Rövid értekezés a méhészetről,

gazdaságunk egyik mulattató és hasznos mellékágáról.

Írta: Zsulyovics Lajos.

Fülszótartott az „Egypeteni zombori kör”-nek f. (1882) évi jul. 16-án tartott tudományos és szépirodalmi Matiné-ján.

Élvezni! ez a jelszó ma legtöbb embernél — „Hisz az élet oly rövid — mondják sokan — élvezzük tehát a jelent, ki tudja milyen lesz a jövő.” — Amde oly sokféle dolog van, melyekben az emberek földi boldogságukat föltalálni vélik; annyi kedves tárgy, melyek magnesként vonzzák az embert, és maradandó élvezettel kecsesgetik!... S valóban az emberi természetek különfélesége szerint az egyik ezt, a másik ismét a másikat választja; egyik a józan, tisztességes, sőt gyakran igen hasznos és emellett mindenkor megengedhető; mások ellenben inkább a káros, vétkes és talán épen tiltott élvezetek után kapkodnak. — Ez utóbbi már maga magát elítéli, én tehát ez alkalommal egy oly dologról óhajtok szólni, mely az első kategóriájába tartozik, s mely amellett, hogy kedves élvezetet nyújt az embernek, még nem csekély haszonnal is jár. Hogy mi ez: nem nehéz eltalálni; megmondom: a méhészet.

I.

Hogy a méhészet hasznos, csak kevesen vannak kik kétségbe vonják; azt azonban igen sokan nem tudják elhinni, hogy az egyszersmind élvezetet is nyújt. Nem szándékom ezt hosszasan bizonyítani, mert úgy hiszem eléggé meg fog kiki győződni erről azon egy-két leírásból, melyeket itt közölni és azokkal a méhészetet mint igen kedves foglalkozást a mélyen tisztelt hallgatóság előtt bemutatni szándékozom.

Nézzük csak minljárt a méhecskék életét, s aztán igen könnyen megtudhatjuk mi az a magnes, mi annyira oda tudja kötni a méhészt, méhecskéhez. Gyönyörű hasonlítást tehetünk itt az emberek és a méhecskék közt. — Ők is mint az emberek társaságban mintegy államot képezve élnek. Valahány kaptár, annyi külön külön kis állam, egy fő (királynő) alatt mintegy 30—60 ezernyi néppel. Ezen kis államokban legnagyobb tekintélynek természetesen az államfő, királynő örvend, mely esodával határos termékenységgel az egész állam létét biztosítja. Maga mellett velyétársat nem tűr, a szolgálatot alattvalóitól a legszigorubb megkivánja így annyira, hogy az alattvalók (a kis dolgozó méhek) még az evésnél is kötelesek ő felségét szolgálni, amennyiben t. i. a királynőt egész életén át a legjobb mézrel etetik. Hogy pedig maguk a kis alattvalók is mily tisztelettel és szeretettel viseltetnek Urnőjük iránt, igen szépen leírja azt egyik méhésztünk, ki a többi között ezeket mondja: „... Most egyszerre kezd a nép az utolsó lépén nyugtalanul idestova futkosni, mintha egymásnak valamit mondana; sok abbanhagyja munkáját és eltávozik úgy, hogy alig fele maradt meg helyén. (Fejemmel félhomályban tartom a kaptár belsejét, mert ha az egész világosság behat, félbeszakítja a nép minden munkáját és beljebb húzódik.)

Nemsokára látom a királynőt előlépni hat-hét kiserőtől koszorúbán körülveve. No ez olyan megható pillanat a figyelőre, mely felsőbb régiókba emelheti. Egészen elragadva méltóságos járásától, bámulva a körülötte levő méhek iránta mutatkozó tisztelet-jeleket: elfelejti az ember, hogy picinyke rovarok vannak előtte. — A kiserők utat készítenek ő felsége előtt, nehogy valamikép — a nép jóléte és fejnállása érdekében — zavar vagy akadály támadjon. Óvatos léptekkel jár a „minden népek anyja” sejtéről-sejtre és betekint; ha üresen és tisztán találja, keresztül lép és leereszti potrohát a sejt fenekére; 8 másodperc után tovább megy és ott látni a kis petét, melyből új ivadék lesz. — Egy méhet látok fejét a sejtbe dugva erős munkában elfoglalva; a királynő épen neki vette útját, kíváncsi vagyok mi lesz most?! — Csakhamar a királynő kiserői közül egy odafut és megdöfi fejével a munkálót; ez haragosan megfordul, de amint meglátja ő felségét: szép csendesesen félre áll és mozdulatlanul várja a magas látogató és udvaronc elvonulását; aztán ismét félbeszakított munkájához fog, mintha semmi sem történt volna.”

De nemcsak a királynő, hanem egymás irányában is kiváló szeretettel és tisztelettel viseltetnek; egymást közös yagyonukat, királynőjüket készek halálig védelmezni. És ha tekintjük az ernyedetlen szorgalmat, mellyel naponkint gyűjtögetik a háztartásukhoz szükséges mézet és virágot; ha nézzük a nagy tisztaságot és rendet, melyet annyira szeretnek; az erős ösztartást, a hős öntömládozást, midőn ellenségeiktől megtámadtatnak, a készséges engedelmséget államfőjük iránt, a türelmet, a kitartást, gazdálkodást, előrelátást, egyetértést, békét, szóval a legszebb erényeket összpontosítva e kis állatukban, s ha végre látjuk kedvenceink muléjves viaszpalotáját, mely mintegy butorzatként szolgál nekik: nem ragad-e ez bennünket méltán esodálkozásra, s nem érzünk-e magunkban vonzódat, szeretetet e kis állatuk irányában, kedvet velük dolgozni?! — Es ezek után kérdem már most, nem nyújt-e a méhészet kellő élvezetet?

Igen ám — mondják sokan — ez mind igen szép, hanem ha az embert jól megcsípi, ez ugyan — különösen ha jól megdagad — talán másokra nézve mulat-

ságos, amde az illetőnek vajmi „fájdalmas élvezetet” nyújt. — Nem akarok soká időzni ez ellenvetésnél, mert eltekintve attól, hogy az ily druckmajszterek, ha épen oly igen félnek a méhesipéstől, az ugynevezett méhészfőjűtő és méhészkésztyűvel mindenkor megvédhetik magukat, mondom eltekintve ettől, bizony én férfi létemre röstelném kimondani, hogy egy méhesipéstől annyira félek, hogy ez maga képes engem a méhésztől elvonni akkor, midőn ma már a gyengéd nők is foglalkoznak a méhészetrel.

II.

Értekezésem első részében főtürekvésem odairányult, hogy kimutassam a nagy élvezetet, mit a méhészet a vele foglalkozóknak nyújt. — A második részben a méhészet hasznáról fogok szólni, s bár tudom, hogy a méhészet hasznát legtöbbben elismerik, mégis részint azért, mivel vannak, kik azt tagadják, részint pedig mivel némelyek a méhésztől jövő hasznót oly csekélységnek tartják, hogy — mint mondani szokták — kár a fáradsáért: mondom e két oknál fogva találtam szükségesnek — bár röviden — értekezni a méhészet hasznáról is.

Láttuk mennyire törekszenek az emberek az élvezetek után, mit rossz néven senkitől sem vehetünk, ha meggondoljuk, hogy hiszen az már az emberi természetbe van oltva, hogy kiki saját boldogságát keresse, bár a mód, az eszköz, mellyel azt az egysékes elérni vélik, igen különféle. — A szegény földművelő midőn eljön a vasárnap, elmegy és keres ő is magának élvezetet; hiszen egész héten át dolgozott, szabdjon hát neki is kissé szórakoznia. De mit tegyen? Ő szegény más élvezetet alig ismer, mintha az nap kedvére íbatik, sőt amennyiben ért hozzá kártyázhat.

Az idő lassankint múlik, emberünk mindinkább bejön a „svungba” és észre sem veszi csak másnap reggel, hogy bizony az egész heti kereset elment. A tapasztalat sajnosan bizonyítja, hogy bizony ez így van nemcsak a földművelő, de a kézműves osztálynál is, sőt többet mondok, részben még a műveltebbek osztályát is ide kell számítanunk. — Mily egészen más-kép állana már most a dolog, ha népünk a méhészetet ismerné és gyakorolná; mint örülne a szegény nő is, ha férjeckéje többet időzne a családban, méhecskéi közt, mint a korsóban a literes mellett vagy épen a kártya asztalnál. Ime már meg volna a méhészet első haszna, hogy t. i. népünk elvonna a mértéken fölüli ivás és egyéb káros dolgoktól. — Ott vagyunk tehát méhecskéinknél, ott vagyunk s látjuk a nagy szorgalmat, az erények minden faját e kis állatukban összpontosítva: s midőn ezt látjuk, lehetetlen tőlük nem tanulnunk, lehetetlen figyelmen kívül hagyni azon jó példát, melyekkel kedvenceink tündökölnék, s amit egyik költőnk oly remekül ír le következő versecskéjében:

Édes hamvas virágszál: Méhekasban egész raj:
A kis méhe reá száll. Egymás között semmi baj.
Ember nézd és tanulj rajta Te is ember! legjobb, hidd el
Minő vig és dolgos fajta Békén élj meg testvéreddel
Te is vigan dolgozzál. Legyen zaj, de öröm zaj!

Tiszta fehér viaszsejt: Védve ont a méhe vért,
Méhe abba mézet rejt. Bárkit köztük veszély ért.
Szíved mint a viasz lenne, Honfink is így kell lenni,
S mint a méh az érzés benne, Fegyvert fogni harcba menni
S téged a rosz meg nem ejt. Királyért, honáért.

Amde nem csekély haszna a méhészetnek az is, hogy az elmét fejlesztí, élesíti, amennyiben mint tudjuk a méhés az észlelés, kutatás terére van utalva, s mint ilyenek érdekében van a méhecskék titokteljes életével megismerkedni, őket minden baj, baleset, ellenség ellen megvédeni. Hogy pedig ezen észlelés, gondolkodás, kutatás, gyors elhatározás az elmét csakugyan fejlesztí, élesíti: úgy hiszem senki sem tagadja. — Eddig az ugynevezett morális, erkölcsi haszon.

Nézzük most már ezek után a méhésztől folyó anyagi (materialis) hasznót is. — Az első haszon, mit sokan figyelmen kívül hagynak, a növények virágainak megtermékenyítése, melyben a méhecskének oly nagy részük van, miszerint bátran állíthatjuk, hogy ha méhek nem volnának, akkor mezei és kerti növényeink nagy része alig hozna gyümölcsöt. Mert hogy a virágból gyümölcs legyen, okvetlenül szükséges, hogy a virágból a virág bibéjére essék, s ez a legtöbb esetben a méhek hozzájárulása által eszközöltetik.

Hogy pedig a méhészet egyéb anyagi hasznát is annál kevésbé lehessen kétségbe vonni vagy azt valami csekélységnek tartani, tényeket fogok fölhozni, melyek hitelességét senki sem tagadhatja, s melyek ebből fölyólag állításon igazságát kétségben kívül helyezik.

Grand Miklós az 1881. évben miniszteriumilag kinevezett méhészeti vándortanító egyik körútjában Knéz faluból a többi közt a következőket írja: „A méhek télre való célszerű elhelyezését Bingerl Péter ur jól berendezett méhesében mutattam be a szép számmal egybegyűlt méhésztársaknak. A megjelentek közül egy egyszerű parasztember vonta magára figyelmemet; nyájas és értelmes arcvonásából mintegy olvastam, hogy értelmes méhészel van dolgom, és csakugyan annak is bizonyult be.

Alig 10 éve, hogy Knézen letelepedett és a méhészethez fogott. Szakszerű értelemmel és kitartással

először paraszt kasokban méhészkedett, azután mozgó építményű kasokra ment át és okszerű méhészkedése által valóban a bűmulat tárgyává lett, — amennyiben nem volt az a rossz év, melyben bő mézszürete nem lett volna. Még az idej általában rossznak jelzett évben is 13 akó méze van. Ezen ügyes, szerencés és értelmes méhésznek neve Karsch Jakab.

A méhészek által számára összegyűjtött pénz árán, nemcsak hogy csinos kis házikót és kertet is vett magának, hanem már 10 hold földet is szerzett, tehát saját maga és családja számára valódi jólétet teremtett a méhek jövedelméből. Jelenleg 250 törzsből álló méhese Knéz községek valódi díszére válik. — Eddig Grand ur jelentése, mi, úgy hiszem, már maga elég bizonyíték lenne a méhészet hasznát illetőleg. De menjünk tovább. B. Ambrózy Béla nagymérvű méhészkedéséből évenként 10 ezer forintnyi tiszta hasznot húz. S ha nézzük Európában különösen a németeket — kik a méhészetben mag is tanítók — kétségbe vonhatjuk-e a méhészet nagy hasznát. Avagy ki ne ismerné a méhészkedésükről és találmányaikról híres öreg Dzierzon apót, Carlsmarkt méhherceget és B. Berlepschet a méhbárád?

Az amerikaiak méhészetét illetőleg pedig épen most nemrég olvastam, hogy valami Grimm nevezetű telepítvényes két leánya méhészkedésük után 1871-ben 21000 font mézet szüreteltek, miért kerek összegben 2000 dollárt kaptak egy nyáron át való fáradozásuk jutalmául, ami a mi számításunk szerint mint egy 4000 forintot tesz ki.

De ne menjün oly igen messze, álljunk meg csak itt Bácskában és kérdezzük meg megyénk jelesebb méhészeit, kérdezzük meg Bács megye méhészegyesületének jeles elnökét és győződjünk meg magunk a méhészet nagy hasznáról — Hogy pedig a méhészkedők között még is vannak többen, kik méhészkedésükkel sehogysem boldogulnak, az leginkább az illetők járatlansága vagy hanyagságának tudandó be, mert egy baklívés igen sok szomorú következményt vonhat maga után. Első legyen mindenestre a méhészettel legalább is elméletileg (theoretic) jól megismerkedni s csak így elkészülve ahhoz hozzáfogni.

Még van valami, amit a méhészet ellen fölhozni szoktak és amire én jelenleg megfelelő óhajtok . . . Igen barátom — mondja egy másik — én ezt mind elismerem, hanem a méhészkedéshez idő is kell, abból pedig nekem legkevesebb jutott ki. Ki a manó őrzi ott a rajokat reggeltől estig? . . . Erre csak röviden felelünk és pedig a következőleg: Aki dzierzon-féle kasokkal méhészkedik, az nem várja be a természetes rajzást, hanem készít ő magának műrajokat és pedig akkor, amidőn arra legjobban ráér. A többi munkát ezen kasoknál szintén akkor végzi, amikor ideje leginkább engedi, pl. kora reggel. — Ha pedig a méhészkedés közönséges szalmaköpiükkel történik, akkor a dolog vajmi kevés, az egyes rajokra pedig a házbán bárki is vigyázhat.

Sokan igen félnek a méhészettől, sőt ismernek embereket akik — talán maguk sem tudják miért — ki nem állhatják, s még hallani sem szeretik ha valaki a méhészetéről beszél; pedig bizony igen rosszul eselkeszenek Tegyük le csak azt az előítéletet és ha már a méhészetről olvasni nem akarunk, menjünk és tekintsük meg néha néha egyik vagy másik méhészmehészt, kérdezzük meg őket egyes dolgokról és én meg vagyok győződve, hogy a méhészek száma és ezzel együtt maga a méhészet rohamosan fog előre haladni. Egyik jeles méhésznünk a többi között ezeket írja: „Magyarország minden helységében (hogy sokat ne mondjunk) legalább 200—300 köpi lehetne és ha minden köpi után csak 4 frtot számítunk mint tiszta jövedelmet (ami igen kevés) nem milliókat veszünk-e évenként? — Es vajon kétségbe vonhatjuk-e ezt, hogy t. i. csakugyan milliókat veszünk?

Igen tisztelt hallgatóság! midőn jelenleg a méhészetet az egész világon mindenütt, a hol csak növények tenyésznek, gyakorolják; nem kell-e nekünk is mindenáron azon lennünk, hogy kedves hazánkban is, mely a méhészetnek valódi paradicsoma, gazdaságunk ezen kedves és annyira jövedelmező mellékága fölviruljon? A felelőség minket is terhel mulasztásunkért (ha t. i. tehetünk és még sem tettünk) karoljunk föl tehát a méhészetet, tegyük azt divattá, akkor bizonyára fog terjedni, iparkodjunk azt a néppel is megismertetni és akkor örömmel mondhatjuk: ismét egy kedves kötelességemnek tettem eleget, amivel hazámnak tartoztam.

Felső-bácskai levelek.

VII.

Zenta-vidéke, 1882. július hó.

(Levelezői misériak. — Magyar ember virtusa. — Az új igazgató. — O-Kanizsa ébredése. — Megyei közs. tanító-gyűlés. — Elegy-velegy.)

Bizony nem kis baj az, kérem, egy telivér levelezőre nézve, ha újsg helyett — óságokkal kénytelen berukkolni tuzhelyére — a szerkesztőségbe.

Itt van pl. szerény cégem is. Elzöldt mindég újdonsült hírekkel bírtam a kedves „Bácska” ajtaján bekopogtatni . . . Es most?! — elszedi azokat orrom elé! — a „Z. Híradó”; és te szegény „Veritas” om élj a hogy tudsz . . .

No, azért majd csak eléünk — holtig.

Már az ugy dukal a magyar embernél: a jussát ne hagyja halálig! Ha a vérbéli-magyar ebbeli virtuságát azután nem mutathatja ki más egyben, mint épen az — apellátán, hát akkor apellál a lajtorja legfelső fokáig.

Hogy szive ekkor igazat ad-e szájának, — az más kérdés . . .

Furesa az egyes nemzetek vér nyilvánulása, midőn mint kisebbségben maradt rész, haragjának akar kifejezést adni. Ily esetekben pl.: a német, a rendes portion felül, mérgében, még egy — krigli sört hajt fel; . . . a francia egymánság — szellemes gorombaságokat mondogat; . . . az oláh öklét szorítja — szür alatt; . . . az angol legtöbbszörre — box-ol; . . . a magyar — apellál!

Zentának tös-gyökeres magyar voltát mi sem bizonyítja jobban, mint épen a vár. közügyeket illető, soha el nem fogyó, örökös — felelkezés.

Ime: a vár. kapitány, az árv. ülnök, a közs. biró választás, mind-mind megapelláltott . . . Nem neveltség-e ez?!

A! propos: neveltség!

A számvevő uram oldalba rúgta a városházi iródat és felesapott — bank-direktornak.

Az Isten éltesse! . . .

De hát az a bőkezű, nemes adakozó, Zenta városa, miért is hogy nem méltányolta e hü sáfárjának multkor tett szerény (?) kérelmét?! Miért hogy meg nem adta neki a 6 heti szabadságot?! Hiszen szegény fejének az új igazgatónak, milyen jól esnék most — két tehenet fejni . . .

Hja! elmultak már az arany-idők!

A jó, nemes tett — soha sincs későn téve.

Igy gondolkozhatott O-Kanizsa szomszédunk is, midőn komolyan elhatározta: városában polg. iskolát fog felállítani.

Szívünk legtisztább érzelmével szólunk, midőn derék szomszédunknak ez örvendetes mozgalom megindításáért egy lelkes „éljen-t kiáltunk, s ez időben, csupán annyit hangoztatunk még: a felélesztett tüz, valahogy — szalma-tüz ne legyen, de igen is legyen örök, tiszta lánggal égő tüz, mely keblekből soha ki ne aludjék . . .

Közs. tanítóink között nagy a sürgős-forgás.

Nagy-gyűlésre készülődnek — Titelbe.

Amide a készülődés és elmenés közötti idő alatt még egy nagy dolgot óhajt tisztába hozni a nevezett tanítóknak.

Ugyanis: a tavali évben, az akkori polgármester, legkivált pedig a hü-sáfár, a vár. számvevő ridég szükkeblésége folytán a közs. tanítóknak a megyei nagygyűlés idejére, a városi-bakteroknak adni szokott napidíjat, utalványozott ki a tanács.

E lealzó eseten óhajt ezuttal változtatni a közs. tanítótestület, és mi, nyugodt lélekkel hisszük a mostani tanács t. tagjai felől azt: mikép gyermekei nevelőjét, a néptanító kart, ez esetben is meg fogja tudni különböztetni — a béres-kocsiból lett vár. kisbírók csoportjától.

Elegy-belegy . . .

Thalia vándor apostolaihoz van ismét szerencsénk. A nagy-botos: Aradi uram ő kigyelme. Meglátjuk, hány szákkal telik, — mind a közönség, mind pedig a színészek részéről.

A város által foganatosítandó építkezési tervek immáron a tanácsnál vannak. Ennek megbírlására a legutóbb tartott közgyűlés bizottságot küldött ki, s így reménylhetők, mikép jövő tavasszal az általános építkezések, u. m. felső-rakpart; beltéri iskola; bérház, stb. meg fognak kezdetni.

Városunk orsz. képviselője, ifj. gr. Ráday Gedeon ur, e hó 16-án szándékozott lejőni hozzánk, évi-számadó beszédét megtartandó. Ertesülvén azonban a nép sürgős elfoglaltságáról, mint biztos forrásból hallottam mondhatom, miszerint előli tervét aug. hó 10—20-ika közötti időre halasztotta el.

Képelem, lesz akkor Zentán megint — magnum áldomás . . .

Veritas.

Cservenka, július hó 20-án 1882.

Tekintetes szerkesztő ur!

Községünkben e hó 14. és 15-én tartattak meg az évi zárviszág az óvodában, és az avval szoros összeköttetésben álló magyartannyelvű magány-népis-kolában; tudnivaló, hogy nálunk ősz óta magyartannyelvű népis-kola is van, mely a helybeli „kisdnevelési egy-let” által az okból létesített, hogy az óvodából kilépő tanítványoknak alkalom adassék, az elemi népis-kola tantárgyait is magyartannyelven tanulni, tulajdonképen őket a magyartannyelv gyakorlatában megtartani, m. máskülömben lehetetlen volna, mert ugy az evang., mint a községi iskolában a tanítási nyelv ezideig kizárólagosan a német.

Visszatérve a vizsgákra, jelenthetem, miszerint óvónk az idén is, mint eddig kiváló tanúságot adott kintartó szorgalmáról, különösen a mi illeti a sokféle kézimunkát, mely ki volt állítva.

Meglepo eredményt tanúsított fel t. Mayer Herman tanító ur növédekével.

Az ifjúság tüzevel szállt szembe az utjába eső nehézségekkel, ugyanis növédekének egy része a helybeli német iskolából származván, még csak homályos sejtelmük sem volt a magyar nyelvről, de ő fényes diadalt aratott ezek felett is, megmagyarosítván őket mind egy szálíg, oly annyira, hogy nevetés fogta el a hallgatót mikor ezen gyermekek németül kezdtek olvasni, ez oly kemény, hogy ugymondám magyaros hangzásu volt, mintha valamely — a kálamista Rómából idekerült eseregyereket hallgatott volna az ember.

Kellemes meglepetésben részesültek a jelenvoltak a gyermekek által bemutatott tornászati gyakorlatok által is, melyek egyszersmind záradéku szolgáltak a vizsgának.

Tettes Karl Bálint — községi jegyző ur — mint a két intézet elnöke — megható szavakban adott kifejezést a tapasztalt eredmény felett, megköszönvén a tanító ur buzgó fáradozását.

Nem hallgathatom el ezen intézeteknek egy nagy árnýoldalát, t. i. azt, hogy igen költségesek, de nem is lehet másképp, sem egyház, sem község, sem pedig az állam krnyi segélyben nem részesítik, pedig megérdemelné. — Szerencsésebb tőkebefektetés az állam nem tehetne, mint itt.

Idem.

Bezdán, 1882. jul. 22.

Tekintetes szerkesztő ur!

Aztán tessék ránk fogni, hogy nem vagyunk művészetet pártoló község. Tolnay szinigazgató új bérletet nyitott, bizonyítékául annak, hogy kielégítő párt fogásban részesül. Ez már csak azért is örvendetes jelenség, mert ha azelőtt valamely szerencsétlen társulat

ide vetődött, minél előbb odább állni törekedett. Hogy ez most nem úgy van, csakis lelkes műkedvelőinknek köszönhetjük, akik gyakori előadásaiukkal megtörték a közönyt, mellyel közönségünk a színészet iránt viselkedett. — Mint hírlik, Jakabi Sıklóson szétzúllott társulatának egy töredéke, szintén hozzánk menekül a könyvtárral s a díszletek egy részével. Egy füst alatt el nem mulaszthatom tek. szerk. urat egy sajtósági esetről tudósítani, melyről egy asszonyonni azt állítja hogy: „Ijente még az újságba se lehet olvasni!” Ugyanis észrevették, a járó-kelők, hogy oly házbán, melynek lakói aratni vannak, valaki zörög, az ablakon pedig erőszak nyomai látszanak. A szomszédok betörőt gyanítottak, benyomulva igazolva találtak gyanujukat. A betörő az órát stb. efféle már az asztalra rakott s ép a szekrény kules után kutatótt. A sajtósági beame az, hogy a betörő még — kis fiu. A dús reményű gyerek alig kilenc éves. Ad multos annos!

Gáspár.

Csajkásjárás, 1882. július 17.

Ugy hiszem, a tisztelt szerkesztőség, mint igazságszerető hazafi, az alantibb pár sornak becses lapjába leendő beiktatását meg fogja engedni, — én mint ezen kerületnek régibb honpolgára jól ismervén az itteni viszonyokat, különösen a szolgáló és vagyonbiztonság tekintetében, határozottan és innepélyesen mondhatom: hogy rendőri tekintetben még a volt határvidéki katonai hatóság idejében sem volt az oly kedvező mint jelenben, mondhatom épen mostan, mióta a számos éveken keresztül volt megyei igen jó s kifogástalan hírből levő esendbirtos Ivanits Sándor ur ezen csajkás II. járás községeit örkölés és felvigyázatra felvéve. Ezen hivatását a járási községek megkeresésére még f. évi január hó 1-től átvállalván, azóta minden gazda és szegény igen nyugodt helyzetben találja magát, mert olyan biztonságban van, hogy míg Ivanits, a járási községek biztosa, felettök örködik, egy hajszál sem fog hibázni. Már 6 hónapon túl, hol ezelőtt számos lopások, betörések, sőt egyes gyilkosságok is történtek, ugyszólvá egyetlen eset sem történt. A II. csajkás járási lakosság nagy hálával elismeri a járási esendbirtos urnak tapintatos, erélyes, józan és fáradhatlan eljárását; — ezen rövid mondatimat igazolja azon körülmény is még, hogy az itteni járási községek, tekintetbe véve szepölten jellemét is, újra megválaszták őt ezen súlyos hivatásra, jelentéktelen fizetés mellett. — Valóban csak örülni tudunk, közönségünk ily öntudatos intézkedéseinek, — de hálás köszönetet mondhatunk járási szolgabíró t. Raits Miklós urnak is, ki buzgón mind ezt ellenőrzi s a községek előjáróit jó tanácsal oktatja.

Szabad legyen még azt is érintenem, hogy a nevezett Ivanits esendbirtos ur a II. tiszai járás Szent-Tamás mezőváros és Turia községben is mint ilyen működik, hol szint kifogástalan esend és rend uralkodik. — Különbben egyes tolvajlasi esetek történhetnek még a legterjedelmesebb rendőri községek mellett is; de tény, hogy mióta Ivanits Sándor rendörkődik, a esend és rend nemcsak hogy nem zavartatik m.g. de virágzik. Ninesen most holmi utcai ünnepe és vasárnapi kihágás a fiatalság közötti összetalálkozás, az azokból némelyek aztán lud, tyuk, kaeca, csirke és egyebek utáni lopásokra induljanak; nines jelenleg hóbertos hetvenkedésből eredő lövöldözés és agyonlövés; most minden szelid, józan és békés, tartván és viselvén magokat rendes fiatalemberhez illőn. — Végre nines mostan a legelőkön tiporlások, nem léteznek a vetések közötti lopások, — szóval; mind békével van, s néz mindenki saját maga rendes dolga után. — Hogy ezen röviden esztelt állításomat ismételve beigazoljam, mondhatom, hogy a mindnyájunk által mélyen tisztelt megyei alispán ur is, őt már a megyebizottsági gyűlésben kiemelvén, a közbiztonság tekintetében érdemeit elismerte; de utóvégre hogy is ne, midőn Ivanits biztost egész széles délbácskai vidék majdnem ugy kedveli és tiszteli mint egy tüneményt, ki tudta és birta gyanus, rossz és veszedelmes elemektől megvédeni és biztos altalomban folyvást napról-napra tartani.

Amint jól értesülve vagyok, a Bács-Bodrogh édes megyénk felsőbb vidékei is szeretnék őt a esend és rend fenntartójául megnyerni; — ily közegnek aztán bátran mondhatjuk: éljen! — a nagy anyamegyénk dicséretére és még számos éveken átgi jeles szolgálatra.

Egy szerő tanító.

Búcsú.

Forog a szárnyas idő, mint bálban a dáma,
A mi tegnap történt, híre sincsen már ma.
Mit meghoz a már ma, eltörli a holnap,
A napok bennünket csak visznek, csak tolnak.

Ha néha az ember megakar pihenni,
Óda kiált a sors és tovább kell menni.
S nem tudja hol áll meg, hol lesz en a sirja,
Szegény ember dolgát boldog Isten bírja!

Nekem is megtörtént el-kibujdosásom,
Csendesebb vidéken ütem fel lakásom,
Csak úgy lopra jöttem, úgyelve a részre —
A hitelzem nem is vettek észre.

S most, te derék Bácska, hogyha rád gondolok,
Mert réghép feledni nem oly könnyű dolog;
Tépett, fájó lelhem a multba ha téved:
Ott látom a képed, beszélgetek véled.

Mert én bizony benned sok jó napot értem,
Hát még ha az estét is mind bele értem.
Ha csengett a pohár, ha zengett a nóta,
Volt jó kedv, barátság, meg aztán banknóta.

Betegség
Se zsidó
Ha bol
Ha egy
Hát m
Hol f
A sol
— A
Hajj e
— Cs
Vigad
S elk
Hát m
Házak
Rád a
Magas
Legye
Hogy
Rövid
Kánto
Hi, os
Tűz
Szegény
Lány t
Láb
Győző
Hogy
Hír
S en
Soh
Rád or
Szerke
Ne tes
aluminium
esontig asza
az ifjú neuz
egyszerűen
mely egyik
culatát azon
Pedig az eg
rajta fölfede
a Riska, va
volna azt
minthogy es
az ember ö
mint az ére
vissza lehet
Mióta
tézénye in
azóta bizony
állomány szá
még a pítva
meszteni. H
Országos a
Szerk.) elha
egyeses és
zasára. Ha
egyáltalán
ha trágyát
amit kapak
széd az, hog
A legrossz
áldottabb ö
Ott van Sz
világnak és
bűne, hogy
nines fejlet
nyers term
melyek a f
sára, melye
korlátolt in
Liebig mon
mely folyto
kénytelen k
ket vinni k
ilyen okosa
Carey mon
szerezen sz
módon elur
a kulesot.
Azon
rene üesém
körmű sem
annál is tö
tasz egy sz
a körházi k
tetsz. Risu
Miután
hány fertál
amalfogva
nak. Más
lyen alvó
körül:
„Oh p
Hol a p
A delió
A pász

Beleegység nem ártott, szerelem nem bántott,
Se zsúló, se a rác, soha be nem rántott,
Ha bubánat gyötört; hát ott volt a siller,
Ha egyéb bajom volt: ott a Kapuciner.

Hát még azok a szép név-esték meg torok,
Hol feszült a kőbel, megázott a torok,
A sok rahott asztal még mostan is kísért,
— A hajnali csillag gyakran haza kísért.

Hajh ezental ennek már szomorú vége!
— Csak ilyen a világ minden dícsősége —
Vigabunk, mulatunk, aztán jön a végzet,
S elhőveti rajtunk, mit előre végzett.

Hat Isten áldjon meg Bács-Bodrogh vidéke,
Hazánk bő kalással koszorúzott éke,
Rád a jó szerenese, mind szebb jövőt hozzon,
Magas ég hárpítja áldást harmatozson.

Legyen közséjgubben egészséges, békesség,
Hogy doktor, fishális mind kétségbe essék.
Kövidüljön meg a papnak a stolája,
Kántor-sírásának koppanjon az álla.

Hé, aszály ne bántson, hideg, fagy ne sértsen,
»Fügő« és »független« szépen egyetértsen.
Szegény boldoguljon, ur ne legyen kényes,
Lány legyen szemérmes, az asszony erényes.

Lábás jószág nőjön, pénz legyen temérdek,
Győzzön az igazság, bukják el az érdek,
Hogy messze időhöz Bács-Bodrogh megyének
Híréről, nevérel zenghessen az ének.

S ennek az újságnak »akib« én írok,
Soh se nyíltanak meg a mélységes sírok,
Rút ármanv vagy viszály soha meg ne víjják,
Szerkesztő is, lap is, a megve is: vívát!!!

Kajabusz.

A KOPLALÓ.

Ne tessék gondolni, hogy valami tanítóképzede alumíniumáról van szó, melyben okos tápláltatás folytán esontig aszaltatnak azok, a fiatal óriások, kik később az ifjú nemzedék táplálására vannak hivatva. Nem én egyszerűen azon darab természeti földről beszélek, mely egyik-másik község végén ott mutatja kopár arculatát azon kihívó követeléssel, hogy legelőnek nézzük. Pedig az egész természettudományi társulat nem bírma rajta fölfedezni egy szál füvet, mert akkor bi-onyára a Riska, vagy a Pirók is fölfedezné. Helyesebb is volna azt a tért „Tehenek kaszinójának“ nevezni, minthogy csak társalogni járnak oda. Jobban megszánja az ember őket, amint ott néma bánattal andalognak, mint az éneklő koldust. Hej ha a szép multat úgy vissza lehetne kérdezni!?

Mióta a tagosítás — kétségkívül áldásos — intézménye megvalósult s a legelőilleték kiosztatott; azóta bizony sok község nagy bójtót rendelt a marha állomány számára. Sok kézzel-lábbal kapaszkodó halandó még a pitvara földjén is hajlandó volna gabonát természetni. Hát hiszen jól is van az, de még sincs jól. Országos a panasza barmászat (Juj, de veszett szó Szerk.) elhanyagolása miatt, melynek virágzása pedig egyenes és nagy betolyással van a földmívelés virágzására. Ha legelőd nincs: marhád csak teng, vagy egyáltalán nincs; ha marhád nincs: nincs trágyád; ha trágyád nincs: nem tudod földnek visszaadni azt, amit kaparkodó kézzel elszedsz tőle. Mert boldog beszéd az, hogy a jó földnek nem szükséges a trágya. A legerősebb bagaria eszima is kopik az idővel, a legáldottabb föld is elviselődik, kimerül. Példát akarsz? Ott van Sziília, a rómaiak idejében magtára volt a világnak és most koldús. A magyar népnek eredendő büne, hogy nyers terményeit kiadja hazájából, mert nincs fejlett ipara, mely azt földelőzná. — „A kivitt nyers terményben talaja azon alkatrészeit adja el, melyek a földet egyedül képesítik növények előbbzésára, melyeket a legtermékenyebb talaj is csak igen korlátolt mennyiségben tartalmaz, s mely készlet, mint Liebig mondja, csak arasznyi időre elég.“ „Oly ország, mely folytonosan gabonát viszen ki; idősk multával kénytelen lesz vagy trágyát vinni be, vagy embereket vinni ki.“ — Ezt sem én mondom, én nem tudnék ilyen okosat eltalálni. Ezt az angol nemzetgazdász Carey mondja. No már ilyen körülmények közt kétszeresen szükséges a marhatenyésztést minden lehető módon elmozdítani, hogy a föld valamikor be ne adja a kulesot.

Azonban hát mindezekre azt mondja az én „Ferenc ücsém“, hogy mit tud ilyen dologhoz holmi tintás körmű semmisség? Jól van Ferenc. Igazságod van, sőt annál is több. Van négy fertály földed s aztán tartasz egy szál tehénké, amelyik olyan szegény, mint a kórházi leves. Hanem azért ur vagy, magtárt építesz. Risum teneatis!

Miután pedig az én birtokom — nem is tudom hány fertály — mind a holdvilágban van kihalva; annál fogva nem is teleselek itt, mert még össze szídnak. Más oldaláról veszem föl a dolgot. Szegény mélyen alvó Tompa Mihály hogy is énekel anno 1850. körül:

„Oh pusza elvész nemsokára vadon költészeted,
Hol a pásztor vígan bogarzó gulyát legeltetted,
A délibáb rengő tavában szilaj mén vágatott,
A pásztortűz, a furulya szó kialszik elhal ott.“

No ugyan hamarabb beteljesült, mint a költő gondolta volna. „Fölhasogatva s mérve lett a puszták szabad tere.“ A minden áron pénzszinálás szüksége (mert hát nagy az adó) nyakára hágtott minden költőiségnek. Valárd világban élünk.

Te pedig jóllakot olvasó a koplalót szeretnéd már látni? No jér velem. A nap oly erősen tűz le, hogy a por is majd szikrát hány. A kopár térségen semmi életjelt nem látsz, mintha Arábiából loptak volna ide egy darabot. Közepén „óriás kútágas horihorgas gémmel néz a kútba.“ Arany János szerint. Az ágas mellé döngölődik — más foglalkozás hiányában egy életunt riska. Oldalt a leszűródött világnézet nyugalmával andalog egy szöke példány. Kifogás nélküli szelidség ül fehér szemében, néha el-el nyújtja nyakát s nehéz sóhajt küld, ki tudja merre, érzékeny tehéni kebeléből, epedve várja a délutáni hazamenetel idejét. Mellette ifjú könnyelműséggel ugrándozik egy borjú, annak még nincs fogalma a nehéz időkről, majd megismeri, ha férfi — akarom mondani — telen kort ér. Egyszer egyszer minden igaz ok nélkül — mint az egyiptomi zavargók — fölemeli farkát s merészen nyargal a síkon, máskor meg olyan művészi ugrásokat tesz, mint egy ballet táncos. Kedves kis állat, eszem a combját.

Egy gyászban járó, görbe szarvú, félórja ott áll a valónál, bizonyosan arról gondolkozik, hogy vajjon evett e ő már ma, a mire jól esnek a víz Orrától a farka hegyéig fekete, mint egy ünnepi légátus. Ilyen színű tehénre mondta azt a városi kisasszony, hogy ebből fejk a fekete kávé. A legsűrűbb tömegben áll a bika. Hatalmas állat. Erő és fonség ül arculatán. Tempósan mozog farka, mint valami óra inga. Nyaka moeskos, fekete mint a pacseri templomnak az oldala, szinte dagadnak rajta az izmok. Néha méltóságosan megemeli fejét s kegyetlen bariton hangon, bele bögi a száraz levegőbe tíz fontos szívének szerelmes haragját. En akkora tisztelettel viseltetem iránta, hogy az utcán találkozza a kalapot is majd leveszem előtte s nem győzöm eléggé csodálni hogy egy ökölnyi kölyök milyen zsarnoki módon elbánik vele. Mikor végig húz ostarál széles hátán, mindig az életét féltém annak a süvölvénynek. De hát vannak ilyen rendkívüli dolgok. Herkules is fonalat tartott karjain Oruphalé asszony-ságul.

A bojtár gyerek kalapját botja hegyére téve az alá menekült. Az a kalap az egészet eltakarja fölötté Zsinos képű, meztelbas kamasz olyan korbau, mikor már a lányokra is pislog a belül megmozdult érzékenység. Állat tenyerébe támasztva gulyás flegmával dudolgat:

Sej az Kovácsné udvarába
Kü természet van az lányba,
Sej hamis szíve van az lánynak,
Kü jaz lelke az Zsuzsának
Sanajdálom sanajdlom.

És a nótára, mintha valami sürgöny lett volna csak megjelen a völgyben Jucika s elkezd madár nyelven kiabálni: „papaj, papaj, papaj, pa—a—paj.“ — Olyan szépen jár a szája, hogy kedvem volna beállami libának. Csak ott kiabál, pedig az egész vidéken rajta kívül egyetlen liba sincs. Lassanként a sarkon lévő fűzfáig jön, villogó pillantásokat vetve a koplaló felé. Egyszerre aztán a bojtár, mint valami guerilla, neki kavarodik, oda setteg a fűzfához, se szó se beszéd, olyant esókol a Jucika piruló arcán, hogy szinte megcsendül belé a fülem. Várj te akasztófára való tehén-csordás, majd megmondom a Jucika mamájának, hogy ezután, maga menjen a libákat keresni.

Én pedig ezt látva, visszavonom szavamat, hogy költőiség nincs a koplalón. Van biz a, csakhogy nem mindenki élvezheti. Bennem annyira megkeseredett a jóindulat e jeletet láttára, hogy nem szántam többé az éhezó tehénket sem, ott hagytam fehéret, feketét, tarka borjút s kaján irigységgel pislantva a bojtárra, haza felé indultam. S még most is az a kínzó tudat gyötéri lelkemet, hogy boldogabb az a meztelbas mosdatlan fickó, ki a esókot kapta, mint én, a ki azt leírom.

Kajabusz

SLAVONIAI KIRÁNDULÁS.

Érzékeny és igaz történet 3 szakaszban.

Saját élményei után megörökítette: *Kaligraphus.*

„Gyi te fakó, gyi te szürke,
Gyi két lábam fússatok!
Milyen áldott két esikó ez,
Egyik sem kér — abrakot!“

Szokták azt még másképen „kutya forspont“-nak nevezni, vagy magyarul „apostolok lovain“ utazni és szokták az ilyen kutyagolásokat szörnyűségesen megemlegetni. Kivált mi, aki újoncok voltunk még a sport ezen kiváló harcművészen, mi adtuk meg kínos verejtékekben az árát. Szállj belém kedves Petőfi vándorszelleme, hogy „minden szenvedésemet igazán meggyón-hassam.“

I. Szakasz. Vala pedig verőfényes nap az elutazás dicső hajnalán és látható vala három szegény „almarázó“ a szóntai országuton. Királyok voltunk mi még akkor, biboros ruhát szövött ránk a nap; (ez aztán a szabó, kontótt sem küld!) a harnateseppek vígan olvadtak össze szemünk örömkönyűivel és származott egy valóságos vegytani vegyülek; a mely szerencsétlen vegyülek nem is gondolta volna, milyen fájdalmas újászületése leendett még az nap este, mikor is a kínok nedvével társulva képeze papulát. A vajudási korszak még is szülte keserű gyümölcseit. Hja! de amilyen eszme egyszer a mi hármuk agyában megfogamzott, annak . . . nem szólok semmit! Csak megmondom, hogy utaztunk reggeli 5 óratól kezdve szakadatlanul éjjeli 12 óráig és hogy találkoztunk utközben a kutyagolás tekintélyével, kik nyomban hajlandók lettek volna oklevelet állítani ki számunkra a tárgyalogolás művészetéről, mely nemes szándék azonban elmellőzve a többi — nagylelkű visszautasításunk szenvedte hajója törését. Ezt a törést ő szenvedte lelkében, a mienk sokkal gyászosabb volt, amennyiben testünk támasztékai legalsó részének felül-tén (jobb

mondva: alulatán) — kivigyorogának legott az „hólygosi csárda“ megtestesült pofagraphiai és hűség kalauzokként a legtisztább akaratul, teljes oda-vagy kiadással, önfeláldozó buzgalommal kísérték bennünket hét község határán túl, innen egész — Jankovceig. Ha már az „apostolok lovairól“ van szó, hát „elmondjuk mindazoknak, kiket tán sorsunk érdekel“ — az első abrakolás a szóntai erdőszélen ment végbe; és mondhatni; az első gyenge mütét a szunyogok és fűféműlek összhangzó dunnyogása mellett és dacára fényesen sikerült. Igen ilt, aztán tovább haladt a három jámbor vándor folytonosan idézgetve Petőfibtől; akinek azt tetszett mondani a színészről, hogy: „utazik a vándor-diák, egyik falutól a másikig, meleg ruhája nincs ugyan, de mindazáltal — éhezik!“ Elhibázott citálás! mert hiszen nekünk egyik sem hiányzott; mentünk bizony mi vagy öt falut mindig a „szöke Duna“ partján és meregethettünk kényünk-kedvünk szerint poros kalpagunkkal „méltóságosan hömpölygő“ hullámaiból is. Hanem hogy lerójam tartozásomat mielőbb kedves (szellemi!) utitársam, elcitolom hamarjában azt a hét falut-várost, melyeken volt szerencsétlenségünk kereszttül-kasul kutyagolni. Hát: Zombor, Szt.-Iván, Szónta, Erdőd, Dálya, Borova (üsse meg a kacska nátha! itt szenvedtünk legtöbbit! kilencszáz kilencvenkilenc és dupla-fél boesánatot eszedem ezen kitérésért), Vukovár, Petrovce, Jankovce. A cellal is csakhamar tisztában leszünk: van ott J—cén nekünk egy igen kedves derék, jó barátunk, a „kántor-tanító ur“ — őt látogattuk meg egy kicsit új állomásán. De legyünk mi még csak most egy ideig az uton. 11 órára d. e. már odaát voltunk Erdődön a csárdánál. Hej! de rágyújtottunk arra a nótára, hogy:

(variációval?) Endörödi csárda mellett, csárda mellett,
Három diák ott delelget, ott delelget . .
Csárdabeli szép leányul . . (huzd neki!)
Három diák ott pityizál, ott pityizál!

Illik tudni ezekután, hogy hála Istennek csak volt valamieske a miből, meg hogy volt ám nekünk ott „két sült kacsánk, pogácsánk, farkasszem néztek ránk“ — volt sajtnak és szaláminak, nem maradt hát ott az — ing! — Somolygott is ránk a menyország ragyogó égboltozatja, előbb le vetette tekintetét a vén Dunára, az meg volt olyan kegyes, hogy a batáksírt bajszpedró színben tüntette föl azon a esirázó talajon az ő örökké tündöklő sugarainak segedelmével.

Aztán fölgurultunk a váromokhoz és néztük mint építik a romot, hogy rommá legyen, megnéztük belülről-kivülről, közlőrl-messzről és meg-meg szétnéztünk a mélyen terülő vidékre és az alattunk zúgó folyamra és ha meggondoljuk, hogy mi „szarazföldi patkányok“ akiknek Hymalaiája a Teleska, akiknek oceanja a kanális — nem fogunk csodálkozni azon, hogy mennyire csodálkoztunk azon, hogy mi akkor a Popocatepetl négyzetesen magasló ormaírók küldöttük vágyó pillantásainkat és sóhajainkat a távol édes otthon ködébe. Akkor tudtuk csak meg igazán, hogy van ennek a mondatnak a phrazisszeréségén kívül még valami más komoly, szép és igaz oldala is, „Milyen — Édes a szabadság tiszta levegője!“ Szerettünk volna még sokáig elmerengeni az omló habokban és egy sóhajtól sajkát küldeni le azokra, hogy átvigye lelkünket a másik partra és hogy vigyen hírt haza a vándor legényekről; pedig alig volt időnk lerajzolni a regényesen tekintő falakat, melyeknek keményiségén akár ezer darabba törhetik az idő vasfoga, de biz ők nem hódolnak a pusztulás zsarnok erejének. Isten veletek omladványok! — Gyertük tovább a Dunaparton, issadjunk, fúradjunk, míg el nem érünk Kánaánba. Füstölve szeldeli előttünk a hullámokat a gőzös, mintha csak felakarta volna halottaiból idézni az emlékezt szunnyadó szellemét, hogy ilyen sóhaja fakasszon bennünket. „Igen beheged az a seb, mit rajtad a hajó vág, de a mi szenvedésünk égő hullámaina, mikor boruland az enyhülés fagyva?“ — Hisz ráborult az nem sokára, csakhogy testünkre és nem a lelkünkre, vagy nem bánom — mindakettőre, mikor megfűrdöttünk a vukovári határba. Előttünk örvényeket jelző szállfák ágaskadnak a kavargó vízben, melynek egyhangú forgása szédületbe sodorja az embert. Fölfrissülve beértünk estére Vukovárba. „Vukovar je lepa varoš jedan, dva!“ Ami azt illeti — nem hazudik nagyot a nóta, de ami azt illeti, mintha kicsi-picit letérne a népitélet szekere az igazság egyenes országúttjáról. Barátom! eddig alig hallottunk magyar szót, itt is csak ugy hemzseg a horvátság; de elvélve, nagyon elvélve akad itt ott egy magyar lélek! A város maga már csak nagy kiterjedtségéről fogva is bizonyos büszkébb hangulatot kelt az emberben. Régi, rendezetlen város, melynek legfőlebb is csak az lehet szépsége, hogy nem szép, de azért még sem mondható esunyának. E mellett bizonyít az a szép út, melyet mindkét oldalán lombos nagy hársfák szegélyeznek. A népesség egyik kiváló nemét, tekintve hely és idő száke miatt cynicus rövidségre szorulok: a város leányokban (szép leányokban, de még sem annyira mint Zombor, ah!) — bővelkedik. — A gavallér máz meg volt rajtunk, ennek köszönhetjük, hogy 4 falu porának dacára egy egy száanalommal vagy gunnyal vagy tudom is én mivel spékelt mosoly lebbent felénk azokról az idegen hatásu, de mégis esókolni való (?) ajkáról. A fűrdési pausa után meg sem pihenve cepeltük tovább batyunkat. „Halt komsia! kolko sat do Jankovce?!“ Este 8 óra volt. (Annul-sunkra magyarul felel) „Gyalog akarnak tán oda érni még ma?“ „Igen!“ „Aha! még 3 óra kocsin Petrovce, onnan két óra gyalog Jankovce?!“ „Jó! hát merre tartunk már most?“ „Hát lássák az ifiurak erre majd ha a baloldala a jobbfelén mennek, akkor oda érnek egy kereszthez, ahol egy kut áll; onnan vezet vagy 5 ut, a közül csak a jankovceit válasszák, oszt beérnek még ma Vinkovcra!“ — Evvel ott hagy bennünket; tessék most kiigazodni. Az ilyen utmutatások számtalanok! Ha hozzá vesszük, hogy fáradtak voltunk mint a zombor-bezdáni omnibus fiakkerlovai, s hogy már kétszer kidültünk az utban — akkor vigasztald magad. A szula nem fogyott még ki belőlünk teljesen, még egy kidülés, hogy 3 legyen, meglehetően engedve; a lélek, az elhatározás borz. sztó erős volt; igen ám, de a test! a test az egyszer akármikor de

AZ ISTEN KEZE.

Írta: Forgách Endre.

I.

Endre megboszolja magát! Mit határoz ilyenkor az ifjú ész? — Nincs pardon! megyünk, még ma ott kell lennünk! Egy sóhaj, mely 3 oldalról jött és mely összesen a Samunnak egy milliód része volt (ha több nem). — és indultunk! — Itt aztán következtek olyan jelek, melyeknek esetelésére nem lehet a tollat, meg tényleg felhasználni, hanem igazi esetet, még pedig Munkácsy esetet! Mert is nem volt ott, látta volna mint bolyongunk a holdvilágtalan éjjelen, folyton hegyezve füleinket, nem hallunk e még valahol kutyugatást. „Te! nem hallod a kocsizörgést”, szólit meg hosszú kínos esend után pajtim . . . Felelek neki lihegve. „Csak a cekk-rem szíja zörög!” — Mindinkább ránt sötétedett, el-into ugyan láttunk egy kissé a míg a hold kifilje bele nem mártotta magát valamelyik felhő tetejébe, hogy még inkább fokozza étvágyunkat, s a míg nem jött egy éhes nagy fekete bundájú komondor — az a barna éjtel — és be nem falta vaosorának a holdat és ott nem hagyott bennünket megfosztva még ettől az egyetlen kalauzunktól is. Most hát csak menünk és vettünk egymástól természetrajzi oktatásokat az emberben működő állati-ösztönéről; volt idünk elég, senki sem háborgatott; ha csak a fáradalomtól és kimerültségtől felizgult agyunk, rémképeket nem állított volna ébren álmódó lelki szemünk elé. Mentünk erdők mellett, csüggendni kezdő egyik utársam eszébe jut, hogy valamikor télen itt egy farkas is kóborzott, aival kezdett szepetgetni bennünket, utóbb eszébe jutott, hogy valamikor melle is fájt neki, panaszkodott, hogy melle fájt, nem mehet tovább . . . megpillantunk az árok szélén valamit, szörnyen fényesen világítani . . . Ott a hiúz szeme, hogy fénylik, nézd csak! . . . Pedig rothadt fadarab vagy mi akart kedveskedni egy kis árva mécs világgal. Képzeltetni aztán ennél nagyobb strapációt? Megfelel majd rá az, aki már így éjjel kóborolt egy falun keresztül a másik idegen országban, fáradtan leül egy ház előtti padra, hogy egy pár pernyi üdülést szerezzen fáradt tagjainak a kemény és kopár oázon, véletlenül kissé nagyobb sóhaj mint máskor rendszeren szokott, vagy egy szunyog kerül az orra alá, eltűrszenti magát, s a szomszéd gazdát látja átámszni a kerítésen töltött puskával, mert azt hiszi, hogy a másik házat akarja kirabolni. — Azt meg már épséggel nem írom le, hogy mit éreztünk akkor, mikor a jankovci templontorony éjjeli tompa ütési esiklandozták meg fülünknek már akkor penzióna lépni vágyó dobhártyáját . . .

II. Szakasz. Ebben elmondatik és bebizonyítatik az, hogy az ember fáradtsága utáni pihedelem és nyugodalom: csak újabb fáradalom. A tárgyalás tartott másfél napig, de másfél nap sem volna elég idő arra, hogy mindazt leírjam, amit a tárgyalási időszakban véghezvittünk és mégis alig kell egy szónál többet írnom, hogy bárki is tisztában legyen (a tisztátalansággal!) . . . kikérjük magunknak az ilyen illetlen közbeszólásokat! Arra nézve, hogy az ember a boldogság egyhangú és unatkozó élvezetétől is szabadulni óhajt, világos példa vagyok a többi közt én is, ki az ilyen hétköznapi paradicsomból való kiűzetést meg is köszönném s így hosszú leírásra nem is terjeszkedhetem. Annál érdekesebb a befejezés.

III. Szakasz. „Hej de szíven csak azt tudja jobb otthon” Sok is volt itt a jóból. De alhoz képest a mennyi jó otthon kínálkodik, még mindig nagyon kevés. D. u. 2 órakor Mirkovcén és a nagyszerű gymbasiumi épületről környékszerzte lárneves Vinkovce városán keresztül hajta elértünk az állomáshoz, azon szomorú igazságtapasztalattal, hogy az ilyen kirándulás (egyért érték Petőfivel) alkalmával az ember keble ugyan, igen nagyon dagad, de erszénye igen nagyon apad, tehát fordított arány! Alig, hogy leszállhattunk a kocsiról és jegyet válthattunk, már is indult a vonat. A véletlen úgy hozta magával, hogy Vukováron épen akkor vásár volt és így véletlenül sok mindenkit hozhatott volna a nyakunkra, de hála! megmentett bennünket a gondviselés. P r i v á t ö z s i n t e s e g b e l m e g v a l l a t o m m i n d h á r m a n k n e v é b e n, hogy kis jogunk volt is csakugyan bizakodni a gondviselés malasztjában, amennyiben eleve is bocsátottunk fölfelé egy pár szolozsmát, hogy a priori kissé biztos erővel és izmosult elhatározással indulhassunk a nagy utra. Vukováron csinos hölgyeket láttunk beszélni, az egyikkel egy vagonban is utaztunk, csak hogy el voltunk választva egy fallal és csak a részen keresztül szemlélhettük bajait. Eszrevettük, hogy nekünk tetszik; alkalmasint ő is észrevette ezt, mert mikor harmadszor kacsintottunk be, már ott ragyogott a hajnal az országban. (Ha látott volna bennünket Stern Izsák?) Utóbb megtudtuk, hogy zsidó leány. No ez a tudalom aztán Istőczyhivő társaimnál mindjárt lerontott vagy másfelet az ész „tünemény” értékéből; mi volt mit tennem, ha nem akarok az ár lenni úszni? — Dályától volt szerencsénk József főherceggel együtt utazni.* Gomboson már volt valami nyoma az ünnepies hangulatnak, a mennyiben ott láttunk küldöttséget szép magyaros ruhában. Főhercegiünk ugyszólván oda sem nézett a deputációnak, hanem népszerűségének megfelelőleg az ott sorban álló három zsandárral elegyedett beszélgetésbe, számos kérdést intézvé hozzájuk a termés, éghajlat, vagyoni állásuk, rangjuk felől stb. Többi között azt is kérdezte: „Vannak-e itt szép lányok?” Kapott rajta a zsandár ur is, és megmondta amugy magyarosan, hogy: „De bizony vannak ám! aki lelke vagyon!” — Szóntánál már megszaztak is a fülünk mellett; gőzzel táplálkozó lovaink neki se hederítettek, csak rohantak be a pályaudvarra, hol már a kész sült dió várta a nagy vendégre, csak még ki kellett tálnai. Ennek is sikeres története után éljen és moszaszáz mellett roboogtunk tovább Sz. Iván felé, hol hasonlóképen ovációkkal fogadtak bennünket. Hanem Zomborban, itthon volt csak az igazi szép fogadtatás! Tollas kalpag, atila, kard, minden história. Csak ugy híztunk, mikor láttuk, hogy viszontlátásunkat ily szépen megünnepelték. Itthon aztán vártak még ránk tetejébe holmi moszaszázok, fáklyás fenék, szónoklatok, hanem persze mi ezekkel már utközben is megismerkedtünk, ez előttünk már elvesztette újsáji viselkedését. Elég volt nekünk itthon újra hallani azt a fülemilét, melynek danájában hét nappal azelőtt gyönyörködtünk.

Hiába! Csak legjobb itthon — még a diáknak is.

* Képelem, milyen büszke volt rá! Szedő.

Az egész kollegiumban nem volt pajkosabb fiu Haraszti Péternél. Mintha csak felfogadta volna, hogy minden kigondolható esint el fog követni: egymást érték pajzán dolgai. Elvesztettnek tartotta a napot, melyen valami dévajtságot nem eszelekedett. Nem is volt más neve az iskolában, mint „Gonosz Péter.” — Hanem hiszen meg is érdemelte. A legelső érett cseresznye, barack — akárki fiának a kertében termett is — az övé volt. A piacon peldás türelemmel áruól kofák, — ha Péter arrafelé vette útját, — rögön kézhez kaptak minden elgondolható védő és támadó eszközt, hogy a tulajdon jog szent elvének tekintélyt szerezzenek. „Ahán, itt jön a Gonosz Péti, vigyázzunk!” mondogaták egymásnak — és ostromállapotba tétetett az egész békés terület. Hanem bizony mégis gyakran kifogott rajtok Péti.

Iskolai viselt dolgai a kihágás és büntetés folytonos lajstromát képezék. Végtelen mulatsága telt abban, hogy az iskolában pillangókat, cserébogarakat, verebeket eresztetett el, — mely állatok pedig köztudomás szerint gymnáziumban nem szoktak növelést nyerni. Bámulatos ügyességgel tudta a tüzi mogyorót a professor háta mögött a falhoz dobálni, annak ékteleen boszuságára s a tanulók határtalan mulatságára. Megtette azt, hogy az iskola esengetyűjét a tanítási óra elnapolása tekintetéből annak rendje és módja szerint félreverte s kényelmesen gyönyörködött egy egész város ide oda szaladgálásán. Ezeket ugyan mind diákos tréfának szokták venni, sőt dícsereket is szeretnek az ilyenekkel; pedig a ki tréfából megteszi azt, ami illetlen, ami nem szabad, ami rossz: bizony megteszi az komolyan is, vagy legalább előbb-utóbb meg fogja tenni. Megtette azt Haraszti Péter is jó édes apja és édes anyja szomorítására, kik annyira de annyira szerették Pétert, — épen mint a hogy a szülék szokták szeretni gyermekeiket.

Szegény öreg Haraszti Péternek anyja bajt, anyja vádat kellett elintézni a tudós professor urakkal. Egyszer már kiakarták e-apni, mivelhogy a muzeumból holmi apró-cseprő tárgyak egészen bizonytalan uton az óskaságokat áruól zsidó raktárába kerültek, — hanem az öreg édes apa aldig könyörgött fia érdekében a Tekintetes sedes előtt, hogy megkegyelmeztek neki még egyszer. „Hiszen majd megjön az a fiu, kiforja magát, előveszi a jobbik esztét” mondogatá az öreg ur. De bizony Petinél a jobbik ész le volt skátrolva, ő csak a rosszabbal játszott, míg teljesen el nem vesztette a játékokat.

És csakugyan — „a mi késik, nem múlik” mondja a példabeszéd. Evék jöttek, evék mentek. Péterből nagy diák lett s azon kedvtelk közé tartozott, kiket ilyen formán szoktak marasztalni a professor urak: „Igen jó bizonyítványt adunk, csak távozzék el tanintézetünkkel.” — De Péter nem ment, míg el nem meneztetett.

Történt, hogy egy szép őszi reggelen iszonyu lár-mára ébredt a feiskola seniora. A nagy portában egy asszony — körülölvé látványosságot kedvelő tanulóktól — teljes erejéből igyekezett meggyőzni a körülállókot, hogy neki milyen nagyon igazsága van. „Itt kell lenni, ide hozták” — sivitott az asszony — „hogy az Isten fizeszen meg ére. De kicsapatom, besukatom, feladom a vármegyére . . . Oh milyen dezentorság! . . . Három hét óta hizlaltam . . . a legszebb gunar volt a városban . . . a tisztetes asszony fajtájából . . . Oh hogy az Isten fizeszen meg ére . . . De nem nyugszom, míg meg nem lakol a zsvány.”

Nyilvánvaló volt az asszony beszédéből, hogy valamely hizlalt lúd jogtalan eltulajdonításáról van szó, s hogy ő szentül meg van győződve, miszerint annak itt a kollegiumban kell lennie. Ebbeli hitének erősítője, egyszersmind csalhatatlan nyomra vezetője egy óriási gerundium (fitykös) melyet alig mert megmutatni, nehogy megfosztassék attól. A fitykös, mit az asszony az udvaron talált, minden hosszas kutatást feleslegessé tett. Szép glom betükkel be volt abba öntve egyik oldalra a tulajdonos neve: H a r a s z t i P é t e r; másikon jelszava: H a l á l.

Az alkalmat a professorok megragadták, hogy megszabadítsák az iskolát ezen erkölcsi fekélytől. Pár nap múlva már ott volt a fekete táblán a kiírás, hogy Haraszti Péter megszűnt iskolatag lenni. Aztán meghúzták az iskola harangját, mely arralval, hogy az illető távozzék, mert az iskola levette róla kezét, az nem fogadja szárnyai alá. Az a kis harang olyan szomorúan szólit, mintha valaki meghalt volna. Bizony meg is halt Haraszti Péter. — A tanuló ifjúság olyan némán állt a portában, mintha valakit temettek volna. Bizony el is temették Haraszti Péter iskolai pályáját. Még a régi jó cimborák is elhúzódnak a távoztól, mint a kin valami átok van, amitől félni kell. Péter pedig megy, összeszorított fogai közt valamit beszél, sötét arccal, égő szemmel távozik, mint a paradicsomból elűzött sátán.

Haraszti Péter nevével és leányával kinn ült háza tornácán, gyönyörködött a kellemes őszi estében. Öreg, munka és fáradtságtól megtört ember 60 év körül. Arcán, szemében a becsültség és jószág kifejezése ült, ősz hajszálait végig simította olykor kezével. Mellette ült neje, egyike azon nőknek, kiknek látására az embert

önkéntelen valami tiszteletet parancsoló érzelem szállja meg; kiknek fegyverük a szelidség, erejük a gyöngeség, birtokuk a szeretet. Vállára hajtja szép okos fejét leánya — a mintegy 14 éves Mariska — Ugy lát-szik, az estéli után voltak s a megkezdett beszédet folytatták.

— Bizony én minden órán itt hagyhatlak benneteket — szólit az öreg — arra legyetek készen. Én már igen gyenge vagyok, sokat küzdöttem, fáradtam, pihenni akarok, csak az a fiu . . . az a Péter! . . . Mi lesz belőle, ha én meghalok? Eddig az én rimunkolásaim csak fentartották az iskolában, de akkor? . . . Ki fog egy lépést is tenni érdekében? Pedig az meg nem javul, meg nem érik soha.

— Édes lelkem — mond a nő — ugyan ne aggaszd magad ilyenekkel, hiszen minden fiu gyermek pajkos, aztán épen ezen időre esik azon kor, midn a fiatal embernek ki kell boldogozni magát. Tudják azt a professor urak. Ha eddig megvolt, ezután majd csak komolyodik. Ember lesz belőle, hiszen olyan szép esze van.

— Az a nagy vétek, hogy nem használja szép esztét, vagy ha igen: rosszra használja. Kár neki, nagyon kár. Aztán annak az ifjukur pajzánkodásnak is van határa. Szerénység, igyekezet, ez a fiatal ember fő-kessége. Péterben egy szikra sincs ezekből, én nem is tudom kire ütött. Meglátsátok ez a fiu esztelenségével engem a sirba visz.”

— Oh édes apuskám — szólit a kis Mariska. mi-alatt gömbölyű karjaival körül fogta apja nyakát, — ne tépelődjék mindig ezekkel a dolgokkal; lássa az nem jó apuskámnak, aztán nem is olyan rossz fiu Péter, nekem megígérte, mikor elment, hogy már végét szakítja a bolondoskodásnak, hogy nem hallunk már rá több panaszt. Ugy ám!

— Adná isten édes lányom! én örülnék rajta legjobban. Már beszéltem is a főügyész urral érdekében. Két év múlva végezni fog s ő szivesen maga mellé fogadja patvariára. Ott nagyon jó lesz neki, sokat tanulhat. Hiszen csak én addig élnek, míg azt a fiut boldogulni látom!

— Oh bizonyosan fog élni apuskám, hogy ne ébne, nem engedjük meghalni, míg minket boldognak nem lát. Péterből derek ügyvéd lesz, vagy szolgabíró. Ugy-e akkor fogja szeretni apuskám?

— Hiszen szeretem én most is, az a baj, hogy nagyon szeretem.

A kapuajtó durván betaszított, a kutyák esaholva szaradtak az érkezés elébe, Mariska is kifutott a tornácából s a mint nyakába akar szökni az érkezőnek: az durván tasztja el: „Ugyan ne ugrálj, csak nem vagy te is kutya?”

— Ejjnye de goromba vagy — szólit Mariska és megszegegyelve magát, félre állt.

— Jó estét! — mond mogorva hangon Péter, — mert ő volt.

— Isten hozott fiam, hát hogy vagy, m ként jössz, miért jössz, hiszen most nincs vakáció, hogyan jöhetél haza? — beszélj édes fiam

— Kicsaptak az iskolából, — mond Péter, kalapját az asztalra vágva.

Mint mikor az ember hall valamit, de nem érti, sejt, de nem látja; vagy mint mikor a lesújtó villám közelségétől elkábítva mintegy dermedten áll a földhöz ragadva és gondolata fenakad és szava benn reked, mereven bámul, néz, a nélkül hogy eszélne a csapásra, ugy ült az öreg Haraszti Péter, bámulva, nem híve azt amit hallott, kezét erisen fejéhez szorítá s alig hallható hangon sussogta:

— Mi az, mi az, mit beszéltek?

— Igen, igen kicsaptak az iskolából, mond Péter szentelen vakmerőséggel — bár korábban tették volna!

Az édes apu nagyot sóhajtott. Bár korábban tették volna, bár első évben tették volna, bár kicsaptak volna a világból, te semmirekellő, te gonosz, te apagyilkos, te . . . s székeben hátrahanyatlott. Neje és leánya hozzászaladtak, ápolták a keserűségtől összeroskadt öreget.

— Édesem, mérsékeld magad, jer be szobádba, elbontom az agyat, fekdüdj le, pihenj édes Péterem. . . . Talán még lehet segíteni, talán majd . . . Hát miért csaptak ki Péter?

— Soh' se keress az anyám, el g hogy kicsaptak, vissza nem vesznek mert nem is mennék.

Az öreg ur összeszorított kezét fényezetőleg emel- lé föl.

— Kedves apuskám — szólit angyal szelidséggel hozzá simulva Mariska — ne haragudjék, lássa az nem jó apuskámnak, jöjjön be lefeküdni. Oh az a csunya Péter! . . . jöjjön kedves apuskám, jobb lesz most aludni!

— Aludni! . . . igen — jobb lenne már mélyen örökre aludni. Oh, hogy vesz kárba egész életem törekvése! De elkergettem házamból. Nekem nem lesz többé fiam, az én sok küzködésüért ilyen gyalázattal fizet . . . Távozz házamtól te gonosz, ki minden kincsemet, legszebb reményimet elraboltad. Nem félsz az isten kezétől te apagyilkos, te . . . ?

— Ej apám, ne csináljon látványosságot. Soh' se meséljen nekem isten kezéről, attól nem félek én. Az emberek keze ellen meg megvéd az én két karom. A mi megtörtént, megtörtént, azon változtatni nem lehet.

— Megtörtént, megtörtént, mormogó fogai közt az öreg. Vége, vége van . . . vezessetek aludni.

Nincs az ur Isten vagy ege alatt hasznavehető-leőbb teremés, mint a kicsapott diák. Nincs az emberi társaságnak veszedelmesebb piócája, mint az ilyen.

Mindenkinek a kerek földön megvan a maga hitvátsa, ha nemes, ha nemtelen; annak semmi sincs. Mindenkinek van életmódja, csak a kicsapott diáknak nincs. Azt nem becsüli meg sem Isten, sem ember, jogot formál a leggonoszabb is megvetésére. Csak ugy szédeleg a világon, míg végre megtalálja a hozzá méltó kört, hol a himporát vezetett lélek jól érzi magát, hol becsület, jellem s általában minden emberi erények ismeretlenek; és a ki egyszer ide jut, az rohan feltartóztatlanul, az sülyed, míg végre elmerül, semmivé lesz. Ez az élet rettenetes igazságszolgálatása.

Öreg Haraszti Péter ágyban fekvő beteg lett. A gyenge test nem bírta elviselni a nagy lelki rázkódást

leroskadt a kedves élméltó köve — nem nagát, kiket apa nem en . . . oh a látja, kit s anya soha hogy az ő

Pedig nyeket, melretetet, meha még az az lágra tetőről meg több ragad elvegyül a

Volt a pánia, mely művelődés e szorgalomma lenne a kaszáló szép szeréve

A társ és Haraszti dig, másikk Péter, csak Péternek e Csik Laci e mert élceiv

Hűvös-saság, esaknak, hogy e szokta mond tak volna szélén meg szit s a ki ingerlékeny Péter csipke

— Te még felbille Vagy az

— Ugy inkább haso tyabálhoz ilyen zavart

— Ne jó kedvembe

— Ha olyan hosszú van?

— Ha Laci v

— Ke vette elő, p kiadni, a li rintja. Egy kassában, a tek meg Pé mehetsz má

— Laci z s azt a mag viszem a pé

— Laci n

— Ige

— Ne szer Péter.

— Ha

— Ha dozik a csik, ből egy fori abban a por csak lefordul az ölebe, k „Mondtam n

— Ez

— hiszen ne pénzét.

— Hog egy bitang . . .

— No kasznóba v

— A kiré ban nem sze kántor és a tempóval rá könyökölve csak feltárványan, rez

— Csí mig megízé add vissza

— Elt Laci.

— Mé mond Péter ketett —

— Ejj egy székét k penzedet.

— No Péter s arra dörült s Cs padozaton. E régen aludta sem hunyta kapu nyikor hogy elfogó

— Kora a a beteg apa lalt kérésébe

— Any

— De gadon kívül.

— Ne dolgot követ késő. Pénzt tani, sohasem talas egy é

— Bolt

— Ne hessek.

leroskadt alatta. Neje s leánya féltő gondál örködték a kedves élet fölött. És a fia? . . . Az folytatta hozzá méltó következettséggel; amit elkezdett. Feltalálta — nem nagyon soká kellett keresni — azok társaságát, kiket jó mulató cimboráknak nevez a világ. Az apa nem engedte szemé elé kerülni, hanem az édesanya . . . oh az hibái, vétkei mellett is csak gyermekét látja, kit szíven nevelt, keblén melengtetett. Oh az édes anya soha sem bírja azt elhinni, hogy az ő fia rossz, hogy az ő fia megvetést érdemel.

Pedig bizony Péter nem érdemelte sem a könyveket, melyek érette hulltak; sem azon gyöngéd szeretetet, mellyel anyja és nővére igyekeztek azon, hogy ha még egy szikrája volna benne a becsületérzésnek azt lángra lobbantsák. Péter sorsa az volt, ami a hegytetőről megindult hólabdák, melyre gördülteben mind több ragad s meg nem áll, míg a völgybe nem ér, hol elvegyül a posvány sarával.

Volt akkor a városban egy szemem szedett kompánia, mely a kaszinóban tartá gyűlést s a nemzeti művelődés előmozdítása tekintetéből napról napra kitarító szorgalommal kártyázott. Hát mi más rendeltetése is lenne a kaszinónak? Ide kapott Péter is s az anyjától szép szerével, vagy orozva szerzett pénzt itt fecsejtette el.

A társaság két leghíresebb tagja volt Csik Laci és Haraszi Péter, amaz jegyző is lett volna félig-meddig, máskülönben ugyanazt a tempót tette meg, amit Péter, csak hogy sokkal korábban. Lacinak testi ereje, Péternek esze volt tekintély a többiek előtt. Hanem Csik Laci előtt épen azért nem állt nagy tiszteletben, mert élceivel egyszer-máskor, sok borsot tört orra alá.

Hüvös novemberi estvén ismét együtt ült a társaság, csak úgy szórakozásból, hisz nem azért játszanak, hogy elnyerjék egymás pénzét — mint a kántor szokta mondani. Mintha bizony más valamiért le szoktak volna ülni kártyáznál! Csik Laci a kerek asztal szélén mogorva hajtja le fejét, rettenetes módon veszt s a ki veszt, az ingerlékeny szokott lenni s a ki ingerlékeny, azzal ingerkedni szoktak. Nem is késett Péter csipkedni Lacit.

— Te Laci, ne ereszd ugy a fejed az asztalra, még felbillen (jókor feje volt Lacinak).

Vigyázz Péter, hogy te meg alá ne kerülsz.

— Ugyan, hogy is tudtak téged Csiknak nevezni, inkább hasonlítás valami tüke gadóc, vagy afféle kutyahalhoz — alórra tedd azt a kártyát, hogy lehetsz ilyen zavarban?

— Ne akadékoskodjál velem Péter, mert bizony jó kedvemben találsz.

— Ha ha ha. Jó kedved van? Dehogyan van, hisz olyan hosszú az orrod, mint egy bőjt predikáció? Mid van?

— Huszonhét!

— Kedves Laci, hátráb a kassától.

Laci vesztett folytonosan. Már az utolsó forintját vette elő, pedig nagy dolog annak az utolsó forintját kiadni, a ki nem tudja, hogy mikor kerül más első forintja. Egyszer jó kártyája ment, sok pénz állott a kassában, a többiek megritálván, ő és Péter küzdöttek meg. Péter gúnyosan mondá: „No most Laci el-mehetsz már aludni, mutass két kártyát!”

Laci zavarában az egész csomóból vett föl kettőt s azt a magáéhoz vegyíté. Péter durván rávált „Beviszem a pénzt, te esalsz!”

Laci nagy szemeket mereszt.

— Igen enyém a kassa, te esaltál.

— Nekem pedig azt a szót ki ne mond még egyszer Péter, mert igen nagyon megütlek.

— Ha ha ha — nevetett Péter, — hogy vicikándozik a csik. Nem ijedünk ám meg. Nesze, adok a pénzből egy forintot ebédre, csak ne üss meg, ha ha ha — abban a percében Laci úgy vágta arcon Pétert, hogy csak lefordult székestől, mindenestől; — aztán felfogta az ölébe, kivitte az udvarra, ott lecsapta a hóba „Mondtam neked, hogy vigyázz magadra.”

— Ez már mégis sok volt Laci — mond a kántor — hiszen nem azért játszik, hogy elnyerjék egymás pénzét.

— Hogy meri nekem azt mondani, hogy esaltam, egy bitang, egy kiespott diák?

— No de mégis kemény ütés volt az Laci, nem kaszinóba való az ilyen föllépés.

A kinek nem tetszik, tegyen róla, ha az iskolában nem szerette a leckét, majd megleckéztetem én. A kántor és a postamester készülöttek hazafelé, egész tempóval rágyújtván előbb pipákra. Laci az asztalra könyökölve nézett az előtte heverő pénzre. Egyszerre csak feltárl az ajtó s megáll a küszöbön Péter halványan, reszkette.

— Csik Laci, hallod-e megütöttél; az rajtam veszt, míg megfizethetek érte, hanem a pénz az enyém, azt add vissza Laci míg szépen kérem.

— Eltakarodjál innen te bitang szolt mogorván Laci.

— Még egyszer kérlek, add vissza a pénzt — mond Péter és szemé vérben forgott, minden izma reszkett — „én nyertem el azt, te esaltál.”

— Ejh ha nem volt elég, hát nesze — felkapva egy székét rohant Péterre. Ne keresd rajtam soha a pénzedet.

— No hát vedd el ezt is a pénz mellé — szolt Péter s arra fölemelé a kezében levő pisztolyt, az eldördült s Csik Laci egyet fordulva végig vágódott a padozaton, Péter pedig kaszinót, pénzt, kártyát, mindent ott hagyva, lélektelen szaladt haza. Szülői már régen aludtak, ő elhúzódva szobájába reggelig szemét sem hunyta be. A lelkiismeret ében tartotta, minden kapu nyirkos, ablak zörrenésre felriadt, azt híven, hogy elfogói közelednek.

Kora hajnalban fölkeresé édes anyját. Az épen a beteg apától jött s az ajtóban találkozik fiának zilált kétségbeesett arcával.

— Anyám, édes anyám, adjon nekem pénzt rögtön.

— De mi lelt téged Péter, miért vagy ilyen madagon kívül, mire a pénz ily rendkívüli időben?

— Ne kutassa édes anyám csak adjon. Irtózatot dolgot követtem el, távoznom kell e helyről, mig nem késő. Pénzt nekem és sohasem fogom többet szomorítani, sohasem fognak felőlem hallani. Oh milyen vigasztalás egy édes anyának!

— Boldog Isten, mit követtél el megint?

— Ne keresse anyám, csak adjon pénzt hogy mehessek.

— És itt tudnád hagyni édes atyádat?
— Ha itt maradok még betegebb leszek.
— De utólér a törvény keze mindenütt.
— Elbujdosom, elrejtőzöm, kimegyek az országból is.

— De utólér az Isten keze.
— Ej attól nem félek, csak pénzt nekem, mert ég a föld lábam alatt.

Az ajtó megnyílt e pillanatban, az ősz apa reszkető alakja állt ott s kezét fölemelve dörgött fiára: „Nohát az az Isten keze, a kitél te nem félsz, az vej . . .” — nem végezhetette be, összeroskadt. Neje egy sikollással mellette termett . . . Az udvaron fegyver csörgés hallatszott. — Péter megragadta a pénzeszékény fiókját, egy rántással fölszaltta s jó csomó pénzt zsebre tett. . . . A fegyveresérgés már a tornácra hangzott . . . Péter a kentre szolgáló ajtón gyorsan kiszökött s aztán neki a nagy világnak.

(Folyt. köv.)

Hírek.

A filipovai plébániát Martin József tatabáziái adminisztrator kapta meg.

Bajara gvardiáná a rendtanácsosnak Rómába szoltított Ferenczsin Öszéb helyett, az ottani születésű Lipócsévics Laurus nevezetett ki.

Ujvidekre a Rókus plébániára önálló káplánul Kirschbaum Lajos kalocsai seg. lelkész helyeztetett át Dr. Szucsics Sándor derék zombori föllink, aki 8-ad évi Róába ment a theologia tanulmányozására, onnan robas bene gestis vissza érkezett.

Nemes-Miliciens szombaton vette át az alispán a vasútállomásig vezető útát Robas bene gestis a plébános és jegyző nagy mulatságot adott.

A bacsikai sváb — ugymond a „Föld és népei” — általában vagyonoskereskedő tapintattal bírónép, az úri osztály ellenben átlag tékozló és dorbézolásra hajlandó. Ez egyik oka, hogy e terület legnépesebb városai is inkább nagy faluk. Pedig Zomborban 24.693, Zentán 21.200, Baján 19.241, s Szabadkán plane 61.367 lakos van, Budapest és Szeged után a leg több. E népes és gazdag városokban az előadott okoknál fogva kevés a szellemi élet s a társadalmi tevékenység igen lanyha. Egy egy gyalgó vidéki lap s tanintézetek képezik jöformán az összes szembeöltő tevékenységet, a többi magánosok buzgalomból és ügyességéből áll fenn a föld adott termékenységével kepeolatban. Erre még visszatérünk.

Hymen. Gräber Gyula, szóntai birtokos, augusztus 6-an esküszik meg a kedves Leibach Berta k. a. nyal Cservenkán.

Magyarosodás. Spitzer Károly szabadkai illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint Margit, Róza és Pál nevű kiskorú gyermekei „Szilasi”-ra változtaták neveiket belügyminiszeri engedéllyel.

Alig mult e a minapi nagy esapás, hétfőn f. évi július hó 17-én ismét nagy veszély fenyegette Krusevlya községet, mert déli fél 12 órakor a templomtól a második háznál tűz támadt vigyázatlanságból, a templom és a falu nagy része, darab ideig nagy veszélyben forgott, azonban szélesend és emberek otthon léte által a tűz hamar elfojtott; külföldi dícsérettel meg kell emlékeznünk Gakova községéről, mely már 12 órakor mintegy 80 ember és egy teeskendővel a veszély helyén támadt, úgy hogy a tűz rögtön csirájában elfojtatott. — A kár csak mintegy 100 frura rúg, áldozatul csupán 1 kazal szalma és 2 kazal széna esett. —

Kernyaján történt e hó 17-én éjjel 10—11 óra között Stöszl Mór iteni sakternek Sarolta nevű 19 éves leánya a szobából — ahol testvéreivel egyetemben olvastak — kiment és többé vissza nem jött. Midőn a szülők előtt leányuk hosszabb kimaradása feltűnt, kimentek az udvarba, hogy leányukat felkeressék, de nyomát sehol sem találtak; szorgosabb keresés folytán azonban a kút mellett észrevették a kancsót és hogy a kútgém feleeresztve van; midőn lámpavilág segítségével bele tekintettek a kútba, borzasztó látvány tárult szemük elébe, mert Sarolta nevű leányukat megfúlva a vízszinén feltalálták. Hogy miként történt a szerencsétlenség, azt az eddigelé megejtett vizsgálatok nyomán kiadni nem lehetett, a hullán semmiféle külérőszak nyomai nem látszanak, sem pedig annak gyanuja nem forog fenn, hogy nevezett halott halála büntény következménye lenne. A kombináció az, hogy a leány öngyilkossági szándékból maga ugrott a kútba, mert a kútnak állványa oly szűk, hogy abba egy 19 éves leány vigyázatlanságból bele nem bukhat. P.

Both Nandor városi adóvégrehajtó f. hó 21-én elhunyt. Béke poraira.

Boqojeva. Folyó hó 18-án esti 6 és 7 óra között Nemes János, jegyző segéd, fürdés közben egy mélyedésbe esett s azonnal a víz alá merült, mit Mayer Bertalan esendor tizedes szerencsére észre vett és dacára annak, hogy gyenge úszó, a fuldokló után a Duna árjaiba ugrott — és saját életeveszélyeztetésével többszöri elmerülés és hosszas küzdelem után Nemes János életét megmentette elaléltan ugyan, de szerencsésen a partra húzta. A derék tizedes ezen emberbaráti tetteért a közbecsülésen kívüli mást is érdemelne.

Ujvideken az írók és művészek fogadtatása fényes volt. Adtak koncertet, bankettet, bált stb. — már mint Bácskában szokás.

„Baja.” Vászár. Bulgovits Lakatos Róza zombori illetőségű cigányasszony tetten éretett, midőn Szabó Istvánné baracska lakosnak zsebéből 4 ft néhány krt kilopott. Elfogtatván, tagadta a lopást, azt állítván, hogy talalta. Nem első eset az ily zsebelés, sőt köztudomású, miszerint az ily kupec cigány család azért jár a vásárookra, hogy a férfiak lopjanak lovat, az asszonyok pedig zsebeljenek. Rendőrségünk helyesen tenné, ha vásári és hetivásári napokban az ily cigánynepet kiutasítaná. — Polvás Fábiana szabadkai illetőségű fiváros néhai barátjának társaságában lovat venni jött a vásárra, zsebében 484 ft mely egész vagyonát képezte. Útközben pajtasa kocsjára két esinos asszonyka ült, kik szintén Bajára utaztak, állítván, hogy ide való. A esinos asszonyok látása Polvás uramat is pajtása kocsjára esalt, vig beszélgetés mellett csakua-

mar megkötött az ismeretség. Az éj takaró leplét lebecsajtván, utasaink egy ismerős magánházban kap tak szállást; mi természetesebb, hogy Polvás uram udvariasságból nem engedte hölgyeit eltávozni, együtt költöttek el estebédjüket, s miután éjjelre járt az idő, nyugalomra tértek. Éjjel után két óra tájban Polvás uram felébred, kimeszé az nyúl tapintatolag s oh! a laibli üres, hölgyei elpárologtak. Az egyik nő állítólag Olaszonits Mária nevű, kinek kipuhatólása és nyomozása elrendeltetett. Polvás uram elvesztette vagyonát, búsan mondta: kerüld az asszonyt.

Türelmetlenség. Egy nagyváradi vándorló eszmadia a bajai gőzhajó állomásnál levő Nyári féle koresmában egy ott jelenlevő kérdésre: Van-e sok zsidó Nagyváradon? úgy nyilatkozott, hogy bizony sok van ebből a . . . fajból. — Nyilatkozatát néhány ottlevő izr. polgártárs hallván, a koresmából kilépett körülfigyelt és szitkok között letepertek. — A türelmetlen izraeliták a bajai kapitányság által 3 napi elzárás és megfelelő pénzbírsággal fenytettek.

A zombori magyar olvasó kör. A zombori olvasó kör által építendő ház költségeinek fedezéséhez járultak még következők: Dr. Ambróvich Károly 100 ft, Középesi János 100 ft, Hettesheimer Henrik 100 ft. Összesen eddig kamat nélküli kölcsön fejében összegyűlt 11.700 ft, ehhez számítva a kör vagyonát képező 6.800 frtot, a kör vagyoni álladéka 18.500 ft. A jul. 23-án tartott köri közgyűlés a tervek és költségvetés készítésére felhatalmazott bizottság jelentését egész terjedelmében elfogadta. E szerint a kör épülete a megvett kincstári telek belső vagyis kerti részén fog a Dötzer Ferenc ur által szakértelemmel és igen esinos izléssel készített 17.330 ft 53 krban előirányzott terv szerint építettü. Az építés Dötzer Ferencre mint vállalkozóra bízott, ki az épületet még az ideá tető alá fogja hozni. A közgyűlés az építkezés felügyeletével a következő tagokból álló bizottságot bízta meg: Mártonfi Károly elnökléte alatt: Sándor Béla, Podmanitzky Armin br., Szemző Gyula, Szemző István, Kovács Kálmán, Gottlieb Márton, Falcione Gusztáv és Városv Tivadar. Ugyanezen bizottság felhata maztatott arra is, hogy, mnt hogy a kincstári telek vételárának kifizetése után, a kör vagyona nem elégséges a ház költségeinek fedezésére, a hiányzó összeg kölcsönvételéről gondoskodjék. Ugyanezen a 23-iki közgyűlés elhatározta azt is, hogy a kamat nélküli kölcsön összeg f. évi augusztus hó 1-jétől számított 12 havi részletekben fog befizettetü; mirol az igen tisztelt aláírók ez uton is értesítettek. Városv Tivadar, köri jegyző.

Hymen. Szabadkán Geiger Miksa kereskedő eljegyezte Schreier Sári kisasszonyt. — Berki Ferenc, az imént nálunk szerepelt színész, Szabadkán e hó 18-án esküdt meg Csóvits-Tóth Amália urhölgygel. — Gróf Vilmos, bajai polg. isk. tanító, aug. 2-án veszi el Klein Ernesztin k. a. t. Fülöpszálláson.

Jegyzőknek. Egy segéd jegyző, ki a jegyzői vizsgát letette, beszél magyarul, németül, tótul és szerbül, adókezelésben igen ügyes, keres alkalmazást. Bővebb felvilágosítás a szerkesztőségé.

Helyreigazítás. Multkor számunkban tévesen hoztuk, miszerint az apatini plébánia hivatal s Wiesel orvos közti vallás-háborítási pernek az lett volna a vége, hogy a kir. tábla megsemmisítette volna a zombori törvényszéknek vád alá helyezés határozatát és Wieselt felmentette. A dolog valódi állása ez: A zombori kir. törvényszék f. évi május hó 17-ére közvetlenül megidézte Wiesel orvost, Wiesel ezen megidézés ellen felebbezett, a törvényszék felebbezést hivatalból vissza vetette. Wiesel ezen visszavetési végzés ellen semmiféle panaszt adott be és a kir. tábla a semmiféle panasznak helyt adva utasította a zombori kir. törvényszéket, hogy az ügyesség indítványa felett érdemi határozatot hozzon, azaz vád alá helyezést, vagy megszüntetést vagy újabb vizsgálatot rendeljen el. Az is tévesen volt közölve mintha a kir. tábla a btk. 191. §. alapján mentette volna fel Wieselt, mert nem annak alapján lett ő feljelentve, hanem a 190. s 192. §. értelmében és ennek alkalmazása kérelmezett a feljelentő plébánia hivatal által.

Szabadkára a budapest-zimonyi vasúthoz I. oszt. mérnök Stoczek Miklós nevezetett ki.

Erdélyi Marietta ügye, egész váratlanul, jó megoldást nyert. A kisasszony ügyvédé, Polonyi Géza országgyűlési képviselő megegyezést hozott létre közte s Csóka igazgató között. E szerint Erdélyi Marietta kisasszony szombaton B.-Gyulára ment, hol Csóka társulatával 3-szor fellép. Addig azonban a badai szinkörben is fellépett mult szerdán, e hó 19-én a „Kornevilli harangok”-ban, esütörtökön egy népsziműben s pénteken ismét egy operetben. Gyuláról visszatérve, 3 hétig ismét a fővárosi szinkör vendége lesz.

Susek Vince, a szabadkai városi zenede karmestere az aussei fürdőben meghalt.

A marha- és lövelek elveszése esetében követendő eljárás. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz: A marha- és lövelek elveszése esetében követendő eljárásra nézve, a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg, a következőket rendelem. A lö- és marhalevek elveszése minden esetben az illető levél kiállítására illetékes községi hatóságnál bejelentendő. Ez utóbbinak kötelessége az elveszés tényét a levél számának, tulajdonosának és az állatfajnak közlésével a járási szolgabíró, illetőleg az illető törvényhatóság útján a m. kir. belügyminiszterhez esetről esetre oly célból bejelenteni, hogy az elveszés esetének közzététele a rendőri körzvények „megsemmisítés”-ének rovatába való fölvetél által eszközölt-hessék. Az elveszett lö- vagy marhalevél helyébe másolat állítandó ki, de ez csak az esetben történhetik, ha a birtokos az elveszés tényét, vagy legalább annak valószínűségét igazolja, tartozván e célból az elveszett levél lenyeges tartalmát és netáni ismertető jeleit ugyan-csak az illetékes községi hatósággal egyuttal közölni. Ez igazolásra, továbbá a netáni igényt tartók jelentkezésére egy havi határidőt állapított meg, mely az elveszés bejelentésének napjától számítandó s melynek letelte előtt a másolatot kiállítani nem szabad. Felhívom a törvényhatóságokat, hogy jelen, azonnal hatályba lépő körrendeletnek megfelelő közzététele iránt intézkedvén, annak végrehajtását eszközölje.

Üzleti biztositekul elfogadható értékpapírok. A

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Bácska” f. é. július hó 18-án kiadott 30. számában, nyílttéri rovatában megjelent egy álarcos „Igazmondó” től a helybeli magyar szabó ipartársulat és elnöke ellen egy valótlan, aljas rágalmaszokkal telt cikk, illetve levél, melyre válaszul bátorodunk a következőket előadni, kérvén, miszerint ezen sorunkat becses lapjába felvenni méltóztatnék.

Nem oly annyira a névtelen „Igazmondó”-nak mint a tisztelt közönségnek a közölt rágalmaszokra azon választ adjuk: miszerint elnökünk senki másnak, mint a közgyűlésnek felelősséggel nem tartozik; az vonja őt felelősségre és szabálytalan eljárása esetén, ő az első helyen hivatva van elkövetett tettei fölött határozatot hozni, nem pedig egy hivatal, úgy látszik anyagilag és szellemileg tönkre ment „Igazmondó”.

A mi a pénztárnokot illeti, annak egyhangúlag elnökünket egyidejűleg választottuk meg s majd ha a tisztelt tag urak egy bizható válogatásra akadnak akkor arra a legnagyobb készséggel átruházunk ezen állást; de ezen állást olyan emberre ruházni, ki nem képes arra, és ki saját vagyonával gazdálkodni nem tudott, hanem tönkre ment, — azt nem kívánhatjuk tőlünk senki, csak talán az „Igazmondó” egyedül.

A társulat vagyonát illetőleg kinyilvánítjuk, hogy annak állásáról legjobb tudomással a tisztelt tag urak bírnak s az elnök ur pedig soha sem intézkedett a közgyűlés tudta és akarata ellenére, mert ezt tenni nincsen szokásában, nincsen vérében.

A mi pedig a közvevőket illeti, azok is csak úgy tartattak meg, ha azt a közgyűlés elhatározta s így alkalommal a legnagyobb evő és ivó ki volt? — mint az álarcos „Igazmondó”. Némelykor kétszer elment s mindig vissza jött újra enni és inni; ő tehát biztosan annyit — ha többet nem — ivott és evett, mint más tag. Honnan tehát ezen szemrehányások? — Valószínűleg az álarcos „Igazmondó” ismét ehhez és szomszagosan rosszul esik neki, hogy a múlt közgyűlés után nem volt dinom-dánom ő most sem bűnös, ha mindjárt delután is kellene Aronhoz elmenni.

Végre bátorodunk megjegyezni, hogy a szabályok 3. §-a szerint 10 főt a felvételi díj, zászlóra 2 főt, gyertyákra 2 főt és beiktatásra 2 főt van megállapítva, és takarékoság szempontjából a szabályok kinyomatva nem lettek; továbbá, hogy ezzel ezen ügyet e téren befejeztünk nyilvánítjuk s miután magunkat sértve érezzük s az „Igazmondó” ellen a hamis vádaskodási, illetve rágalmaszi pert az illető helyen indítani magunkat elhatároztuk,*) ennél fogva felhívjuk az álarcos „Igazmondó” miszerint mondja meg nevét, tegye le álarcát ha nem gyáva, mert gyávaaság az, a névtelenség köpenyében burkolatlan támadni. Lépjön fel álarca nélkül s ne támadjon gazdátlan ha igaza van, ha pedig nincsen igaza, akkor jobb ha ne is létezne e földön.

Tisztelettel

A magyar szabó ipartársulat nevében:

Eirány György, elnök. Bosnyák Antal, alelnök. Wesszelovszky Péter, ügyvéd. Torma József. Schevartz András. Sárity István. Rados Mihály. Lukácsévits Sándor. Stajer György. Gyarkovits Iván. Wesszelovszky Mihály. Nagy Ferenc. Petikoszits György. Barcsitis János. Nyemetz Ferenc. Loogo Mátyas. Pelkanovits József. Stajer Péter. Márkó Kubovits. Petikoszits Pál. Ocskay Pál. Budimcsévits Péter. Budimcsévits Gábor. Horváth János.

m. kir. pénzügyminiszternek az üzleti biztosítékul elfogadható értékpapírok iránt valamennyi pénzügyi hatósághoz s hivatalhoz kibocsátott közzététel. U. l. ti. biztosítékul a pénzügyigazgatás minden ágazatában a budapesti illetőleg bécsi főzsidó legutóbbi jegyzet, de tízennégy napnál nem régebbi napi árfolyam szerinti értékek, és soha a névértéken felül, a következő értékpapírok fogadhatók el: 1. Az összes magyar és osztrák állampapírok kivétel nélkül, ide értve a földteremtés, szőlődezsnaváltsági, jelzálogos urbéri váltásági kötvényeket, sóbánya-utárványokat és kamatozó (állami) pénzügyi jegyeket, állami sorsolási (nyeremény) kölcsönök sorsjegyeit (kötvényeit), a magyar állam tulajdonába átment budapesti lánchíd, magyar keleti és tiszavidéki vasutak elsőbbségi kötvényeit. 2. Az osztrák magyar monarchia egyik vagy másik állama részéről kamat-biztosítást élvező és teljes üzletben álló magyar és osztrák vasutak elsőbbségi kötvényei. 3. A magyar földhitelintézet záloglevelei és az osztrák-magyar bank, illetőleg a volt szab. oszt. nemz. bank záloglevelei. 4. A többi hazai pénzügyintézetek által kibocsátott záloglevelek, a mennyiben ez intézetek a m. kir. földművelés- ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz minden év kezdetén felterjesztendő, s ezáltal a pénzügyminiszterrel egyetértéssel megbírálandó üzleti kimutatásaikban igazolják, hogy üzletvezetésük a záloglevelek biztosításáról szóló 1876. évi XXXVI. t. c. egyes határozományaiknak megfelelő, mi évről évre közzé fog tétetni. 5. A mi a takarékpénztári könyveket illeti, megengedjük, hogy legfeljebb egy évre terjedő ügyleteknél jó hírnévnek örvendő helybeli vagy kerületbeli takarékpénztárak betéti könyvei a pénzügyi hatóságok és hivatalok részéről biztosítékul 5000 főt erejéig névértékben elfogadassanak. Az e körrendelettel ellenkező korábbi szabályok és rendeletek ezennel hatályon kívül helyeztetnek. A jelen határozatok egész kiterjedésükben a bányapénzüli elfogadandó értékpapírokra is alkalmazandók. Megjegyeztük, hogy az osztrák es. kir. pénzügyminiszter f. évi június 3-án 1760. F. M. sz. alatt kelt átirata szerint intézkedett, hogy az 1. és 2. pontban jelzett magyar állampapírok és magyar vasuti elsőbbségi kötvények az osztrák hatóságok és hivatalok részéről is üzleti biztosítékul elfogadassanak.

A Karoly román fejedelem nevét viselő s Ujvidéken levő 6 ik tartalékozónak egy zászlóalj szept. 15-én Szabadkára telepítették át.

Sürgöny. Lang József, keresztény orvos-tudor, mint gyakorló orvos, Apatinban tényleg letelepedett.

Zentan az építkezési műtervek megbírálására kiküldött bizottság munkálatait befejezte. A városháza melletti népközlőre beérkezett tervek közül az első díjat Pfaff Ferenc műegyetemi magántanár, a másodikat Ney Reszó műépítész terve nyerte el; a kisváros-háza kiépítését célzó tervek közül első díjjal Makay Andre budapesti műépítész, a másodikkal ismét Pfaff Ferenc terve tüntetett ki; a bérháza vonatkozó tervek közül legjobbaknak találtak Makay Andre s Strengé és Herkner cég tervei; miért is Makaynak az első díj, Strengé és Herkner cégnek pedig a második díj ítélte oda. Z. H.

Hymen. Rosz Zsigmond, a cservenkai előleg és hitelegelet mint részvénytársaság könyvelője, eljegyezte Fischer Mariska kasszonyt, Fischer Salamon ó kéri kereskedő kedves és bájos leányát.

Boszubol. Zombor mellett Strihel Gyulától néhány kaptár méhet elloptak. Keresték, kutatták a tolvajt, de nem bírtak ráakadni, míg Guucznya Anka ki nem vallotta, hogy az elloptott méheket Guucznya Tosa malmában füstölték ki. Tosa emiatt boszut forralt Anka ellen, s egy sötét téli estét szemelt ki, boszujának végrehajtására. Igen, de ehhez bátorság is kell; azt pedig nyújt sokszor a szesz ital élvezete. Elhitta hát magához Kélics Száva több bűnügyben kipróbált cimboráját, s miután egész délután jól ettek és ittak, az esthomály beálltával felkeresték Anka lakását. Az ily alkalmakkor szokásos szemrehányások után Tosa előhúza a szar alól dupláját, s az első leterítette Anka, a második lövést pedig a földön heverésző Líza testvére tette. Előbbi holtan rogyott össze, utóbbi pedig súlyos sérülést szenvedett. A zombori kir. törvényszék ezért Guucznya Tosát, ki 1880. jan. 17. óta vizsgálati fogságban van, gyilkosságban és gyilkossági kísérletben mondta ki vétkesnek s 15 évi fegyházra ítélte. Kélics Száva büntetését pedig, kinek több rendbeli ügye miatt huzódott a dolog ily sokáig, 6 évi fegyházra. A kir. tábla ezen ítéletet megváltoztatta, a mennyiben első rendű vádlottat a szándékos emberölésben s ülési kísérletben találta bűnösnek s büntetését 10 évi fegyházra mérsékelte, melyből 2 évet a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett. Kélics Száva büntetését pedig ugyanezen két év vizsgálati fogság beszámításával 4 évi fegyházra ítélte.

Az apatinai utca legszebb pontján fekvő jó szilárd Iményi-téle ház eladó. Van benne 4 utcai, 3 udvari szoba, 2 konyha, 1 éléskamra, egy nagy üvegezett folyosó, 2 istálló, kocsis- és faszín, 2 pince, szép nagy kert. Ugyanott több darab mérnöki műszer és egy jó karban levő zongora is kapható.

A budapest-zimonyi vasut. Három részből fog állani: a fővonalból és két szárnyvonalból. A két szárnyvonal egyike Kis-Körös-től Kaloecáig, a másik pedig Indiától Mitrovicáig fog terjedni. Az összes vonalak egy vágányra építettek egyelőre, úgy azonban, hogy míg a fővonal és az india-mitrovicai szárnyvonal szintén egyvágányú, és első rangú, addig a kis-körös-kaloecai szárnyvonal szintén egyvágányú, de csak másodrangú lesz. Úgy a két szárnyvonal, mint a fővonal a magy. kir. vasuti felügyelőség részletes tervrajzai és hosszlevélei szerint épülnek. A munkálatok megoszlanak két részre, az egyiket az állam saját költségén, a másikat pedig a cs. k. szabadalmazott osztrák Ländlerbank a francia Compagnie de Fives-Lille pour constructions mecaniques et entrepreises-vel egyetemben mint fővállalkozók készítették az államal kötött főszerződésben foglalt költségvetés határozományaival 20.750.000 főtért. E majdnem huszonegy milliónyi költségek fejében az említett fővállalkozók magukra vállalták úgy a fővonal, mint a szárnyvonalnak összes alapítványának, a felépítményeknek, épületeknek, pálya elzárási szerkezeteknek elkészítését és forgalomképes állapotban átadását, azonkívül a pálya vonalához szükséges területek megszerzését, ültetvények létesítését, egy hidnak építését a Dunán ke-

resztül Péterváradnál és egy alagút fúrását és kiépítését Csorotanovcánál. Ami a pétervárad-Duna-hídát illeti, az a kor vívmányainak megfelelő hatalmas szerkezettel fog bírti. Őt oszlopon fog nyugodni, melyek közül kettő 100—100 méteres és három 75—75 méteres távolsággal fog bírti. A távolság oszlopközéptől oszlopközépig számítandó és összesen 425 méter távolsággal ivelt át a két partot. A híd pétervárad-i katonai mérce szempontja felett a szerkezet alsó széléig mérve 15-3 méter tiszta magassággal fog bírti, egyelőre szintén egy vágánnyal és az egyik oldalon két méter széles gyalogjáróval épül. A fővállalkozók által létesítendő munkálatokkal szemben és a fenti 20.750.000 ft. költségen kívül a magyar állam a maga részéről a Száva-hídat és ezzel kapcsolatos biztosítási és part-erősítési, úgy a folyamának ott szükségelt szabályozási munkálatát viszi keresztül, létesíti az összes távirtdai berendezést és felszereléseket úgy a fő, mint a szárnyvonalakon, magára vállalta a budapest ferencvárosi állomás kibővítését, létesíti Budapestben nagyszabású rendező pályaudvart és keresztülviteli az alföld-fiumei vasutnak szabadkai állomásából Gombos felé elágazó vágány sülyesztését. A határnapok az egyes részletek elkészítésére és üzemképes átadására következően vannak megállapítva: a Budapest—szabadkai vonalrészek 1882. évi október 15-ig, a Szabadka—ujvidéki vonalrészek 1883. év május hó 15-ig, Ujvidéktől pedig a határszélig a szerb királlyal kötött vasuti egyezményben meghatározott időn belül, — a két szárnyvonalnak pedig 1882. év október 15-ig kell elkészülni, különben a szárnyvasutaknál 500 főt, a fővonalnál pedig 6000 főt tartoznak bírságként fizetni a vállalkozók mindemapi késedelemért, minek biztosítására vállalkozók két millió ft óvadékokat tettek le az állampénztárba. Az állomások — melyekhez természetesen idővel mások is fel fognak vétetni, egyelőre a következő helyeken fognak szervezteni és megnyitni, és pedig a fővonalon: Soroksár, Taksony, Lacháza, Apajpuszta, Kun Szt.-Miklós, N.-Állás-puszta, Szabadszállás, Fülöp-szállás, Csengőd-puszta, Kis-Körös (elágazás Kaloeca felé), Vadkert, Halas, Kisszállás, Kelebia-puszta, Csantavér, Topolya, Kisgyeges, Verbász, O-kér, Kiszáos, Ujvidék, Pétervárad, Kaloeca, India (elágazás Mitrovica felé), Ó-Pázna, Uj-Pázna, Batajnica, Zimony. A közbeneső szabadkai állomás az alföld-fiumei vasut ottani állomásának megfelelő bővítése által fog a budapest-zimonyi vasut forgalmába vonatni. A Kis-körös—kaloecai szárnyvonal állomásai lesznek: Kis-Körös, Kecal, Öreg-Csertő és Kaloeca. Az India-Mitrovicai szárnyvonalon pedig: India, Patince, Runa, Vogány és Mitrovica. A fővonal és szárnyvonalai tehát a megnyitáskor 35 állomással, egy alagúttal és két nagy folyamhíddal fognak bírti. A fővonal állomásai után itélve látjuk, hogy a vasut a vidék nagyobb városai és községei közül csak kevéssel van egyenes érintkezésben, de a többi állomások mint az ország leggazdagabb gabonatermő vidékeinek pontjai még mindig tulnyomó részben agrikultur államunk gabona-forgalmának közvetítőiként az ország központjával, s a biztos piaccal való gyors és egyenes összeköttetés által nemcsak a vidék földművelő népének és a birtokos osztály vagyoni viszonyainak emelése, de a gabonatermelés fokozása és így közvetve a vasut jóvedelmességének biztosítására is jól vannak megválasztva. Különben a vasut előnyei és szükségessége a kezdeményezés és tervezés korában már oly kimerítően volt tárgyalva, hogy e helyen csak efeletti örömlünknek lehet kifejezést adni, hogy a megmérhetlen fontosságú vállalat ma már közel áll befejezéséhez és a közel jövőben már tapasztalni fogjuk annak áldásait. E. S.

Középipar-tanoda. A magy. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium a kerületi királyi főigazgató-ságok útján a középiszkolai igazgatókhoz a következő körlevelet bocsátotta ki: Közgazdasági szempontból felette kívánatosnak tartván, hogy ezután már a magyar ifjuságnak minél nagyobb rész: lépjen az ipari pályára, különösen, hogy a hivatalnoki és tudományos pályákról azok, a kiknek ezekre képességük és hivatások sines — eltereltessenek: a budapesti középipar-tanoda alapításával és fokozatos fejlesztésével kedvező alkalmat nyújtottam arra, hogy az ifjuság magát a gyakorlati ipari pályára s különböző irányban magát kiképezhesse. Ezen ipartanodának célja, hogy az építési ipar teréről építésmestereket, pallérokat, az általános, a mező gazdasági és vasuti gépészet, továbbá a különböző vegyészeti iparágak számára főmunkásokat, művezetőket, végre a jelentékenyebb kézműiparágak számára szakavatott s önálló működésre alkalmas mestereket neveljen. Ezen célból az említett intézetben már megnyitottat az építészeti, gépészeti, vegyészeti és a fém-vasipari szakosztály s így kiképeztetést nyerhetnek ott kőművesek, gépészek, vegyészeti gyári munkások, továbbá vas- és rézöntők, építő lakatosok, bádigosok, rézművesek, szerkovácsok stb. A jövő tanévben pedig megnyitattik a faipari szakosztály a melyen az építés és butoraszatosság, az esztergályosság és a kocsigyártás fog taníttatni. A tanfolyam három évre terjed, az utóbb említett kézműiparosoknak azonban — a mennyiben csak egy iparágat választanak — a tanfolyam meg rövidíthető az előképzettség szerint esetleg két évre. A felvételi felvétel valamelyik középiszkola, gymnasium, polgári vagy reáliskola négy alsó osztályának jó sikerrel való elvégzése és legalább a két havinyári szünetidőre terjedő előzetes gyakorlat. Felhívom azért a T. igazgatóságot, hogy a vezetése alatt álló intézet tanulóival a budapesti középipar-tanoda szerveztét és célját megismertesse s tanácsolja az abba való belépést mindazoknak, a kiknek a gyakorlati pályára hajlamak van és a kiknek a tudományos pályára jövőt nem ígér. Különösen figyelmeztesse pedig erre azon tanulókat, a kik — mint iparos szülők gyermekei — idővel azon a kedvező helyzetben volnának, hogy a kezdés nehézségeitől felmentve szüleik üzletét vehetik át; hogy így lassanként rendszeressé legyen hazánkban is az ipar fejlesztése az a természetes és egészséges módja, a mely a nyugati államokban az ipar fejlődésének folytonosságát biztosítja. Az érdekeltet bővebb felvilágosításért Hegedűs Károly a középipar-tanoda igazgatójához (Budapest, VIII. ker. bodzafa utca 28. sz.) fordulhatnak.

Első rangú egészségi és asztali-viz.
Legtartalomdusabb bor- és lithion-forrás
SALVATOR
 vastartalom nélkül, gazdag term. szénsavtartalommal.
 borsavas Nátron és szénsavas Lithionban
 (0-32843 literként) (0-12495 literként)
 10—5 Lipóci forrás-igazgatóság Eperjessen.
 Kapható minden ásványvízkereskedésben és a legközelebbi gyógyszerárban.
 Főraktár: **Édeskuthy L., Budapest.**

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.
 **) Elvárja önként minden tisztességes ember, hogy Igazmondó ellen a rágalmaszi pert — ha ugyan rágalmaszolt — haladéktalanul indítsák meg.
 Különben nem fogja magát tájékozni a nagy közönség, hogy miként lehet az alapszabályokat „takarékoság szempontjából” 5—6 főtért ki nem nyomtatni és közgyűlést határozat folytán az ipartársulat pénztárából vacsorálgatni?
 Mi ugyan Igazmondót nem ismerjük közelebbről; de azt tudjuk, hogy ember lesz nyilvános panaszáért felelő a törvénynek.
 Ha ellenben a pert ellene meg nem indítják, el lehetnek készülve még több ilyen nyilvános meghurcoltatásra is. Mert a nyilvánosság szép tér, de bizony számadással jár és azt a közgyűlés helyben hagyhatja, mikor tetszik; ellenben a közö ség csak akkor, mikor az a számadás helyes. Mi részünkről hallgathatnánk, ha csak arról volna szó, hogy befizet egy kompánia a közkaszába s aztán megeszi issza. Hanem hát vidékünkön se az iparosok szükséges tömörülése nincs meg kellő mértékben, se azok értelmisége nem elég magas arra nézve, hogy az ily nyilvános vádakkól általános kár következteseket ne vonjanak.
 És ennyiben bármiféle ipartársulat mulasztása bűn a közjó ellen, tehát a közügy — a sajtó — törvényszéke előtt is igazolandó.
 Ha ellenben az a rágalmaszi pör megindítva nem lesz, mi kénytelenek leszünk hírlapirói kötelességünkhöz képest magunk utána járni a dolognak s városunk iparúrait a rossz hírtől még az este is megvédelmezni, ha az a maguk kényelmének s a hibások népszerűségének rovására történék Szerk.

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
 Laptulajdonos és kiadó: **Bittermann Nándor.**

AL...
 miszerint
 varban
 000
 úgy tolg
 zelebbi és
 nyerhető
 Zom
 Gó
 höll. Anze
 nals im D
 Zom
 sowie, We
 mässigen
 in der Ka
 Zom
 3-2
 Kul
 esódtöme
 köst és m
 telekjegyz
 bajsi ut
 lánchől a
 ber hó 18
 kedvező t
 kinthető s
 3-3
 18
 A gráci 1881. évi országos kiállítás elismerési oklevelet nyert.
 kit
 ret
 kv
 B
 U
 Z
 188

Tüzelőfa eladás.

Alólírottak a n. é. közönség tudomására hozzák miszerint itthelyt, a csatornán innen, a Dedit's-féle udvarban jó és egészséges

oszer- és fölggy-hasábfá

nygy tolggy-ágfát: jól rakva, jutányos áron eladnak. Közelebbi értesítés Karakasevits M. könyvkereskedésében nyerhető.

Zombor, 1882. július hóban.

Tisztelettel

Karakasevits és Bikár.

Brennholz-Verkauf.

Gefertigte erlauben einem P. T. Publikum die höh. Anzeige zu machen, dass sie diess-its des Cals im Dedit'schen Hofe gutes und gesundes

Zerreichen- und Weisseichen-Scheitholz

sowie, Weisseichen-Prügelholz bestens geschlichtet, zu müssen Preisen verkaufen. Nähere Auskünfte werden in der Karakasevits'schen Buchhandlung gegeben.

Zombor, im Juli 1882.

Mit hochachtung

Karakasevits & Bikár.

Birtokeladás.

Kula mezőváros határában, néhai Nikolics Döme esődtömegét képezett és alólírtat, mint egyedüli örökös és most már egyedüli hitelezőt illető, a kulai 83. telekjegyzőkönyvben beiktatott és a városhoz — a bajsai úton — két kilométernyire fekvő 60^{1703/2000} lánéből álló tagosított szállásföld, mely folyó évi október hó 15-én átvehető, szabad kézből az alólírott által kedvező feltételek alatt, kinél azok bármikor is betekintethők, — eladatik. Kulán július 6. 1882.

Özv. Nikolics Demeterné, szül. Petrovits Julianna.

142. szám.
1882.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai tekintetes kir. járásbíróság 1067/1882. tk. számú végzése által Alföldy szül. Gesztesy Franciska végrehajtató javára Ferenczy József és neje Fáni ellen 1500 frt tőke, ennek 1880. évi szeptember hó 2-ik napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 124 frt 40 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 880 frt 50 kr-ra becsült ágynemű, butorzat, zongora, tehén és háziesszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3427/1882. tk. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Uj-Verbáson, alperesek lakásán leendő eszközzésére 1882. évi július hó 29-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Kulán, 1882-ik évi július 15. én.

Zsámbokrétly Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.

1—1

Bérleti hirdetmény.

Birvalszky Zákó Maja a szivaci esárdánál fekvő *97 katasztralis holdnyi szántóföldjét és szállását (3 szoba, istállók stb.)* 1882-ik évi augusztus elsejétől 1—5 egymásutáni évre jutányos és kedvező föltételek mellett bérbe adja.

Értekezhetni a tulajdonosnóval nagy-szerb-templom-utcai lakásán, bármely órában.

3—1

Hirdetés.

A zombori magyar olvasó kör tulajdonát képező zombori takarékpénztári részvények (számra nézve 4 db) folyó évi osztalékaikkal együtt 1882. augusztus 6-án d. e. 10 órakor fognak nyilvános árverésen a magyar olvasó kör helyiségeiben azonnali készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni. Együttal értesítettek a venni szándékozók, hogy az említett részvényeket illetőleg — a kitűzött határnápig — vagyis az árverés megkezdéséig alulírott nál irásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Tarczay Mór,

köri igazgató.

2—1

A bajai országoton levő

szöllő, házzal

együtt eladó. Bővebben értekezhetni a tulajdonosnó özv. Bikár Erzsébettel.

Alulírott azon oknál fogva, mert rakatáromat jövőre tetemesen megnagyobbítom, a

jelen nyári évadra szóló

nagyválasztékú **férfi-divatöklöket**, nevezetesen: **sáját készítésű fehér és színes férfi ingeket, lábravalót, harisnyákat, zsebkendőket**, legújabb divatú **nyakkendőket, nap- és esernyőket, sétabotokat, illatszereket, por- és esőköpenyeket, utazótakarókat és plaideket** stb.

meglepően olcsó áron végeladom.

Bátor vagyok tisztelettel kijelenteni, hogy ezen elárúsítás nem a szokásos névszerinti vételezés, — mely közönséges reklám nál nem egyéb. — ellenkezőleg alkalma nyílik a nagyérdemű közönségnek, az árak tényleges leszállításáról meggyőződni.

Vidékre: ingkeltmentákkal bérmentve szolgállok és megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KARIKÁS LAJOS,
fehérnemű- és férfi-divatárú-üzlete
Budapesten, V., Dorottya-utca 3. szám.

1880-ik évben 80.000 palack, 1881-ik évben 295.000 palack lett elszállítva.

A mohai ÁGNES-forrás

hazánk egyik legszénsavdúsabb

savanyuvize

kitünő szolgálatot tesz főleg az emészté-i zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kivanatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend. Fris töltésben mindenkor kapható

ÉDESKÜTY L.

m. k. udvari szállítónál Budapesten, Erzsébet téren.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Zomborban: Falcione G., Popits I., Heindlhofer R. és Weidinger A. S. uraknál.

1880-ik évben 80.000 palack, 1881-ik évben 295.000 palack lett elszállítva.

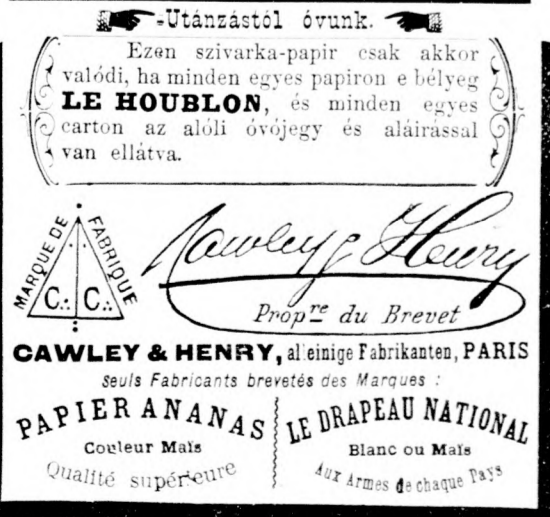
A gráci 1881. évi országos kiállításán elismerési oklevelet nyert.

A gráci 1880. évi országos kiállításán elismerési oklevelet nyert.

A legjobb
szivarka-papir
LE HOUBLON

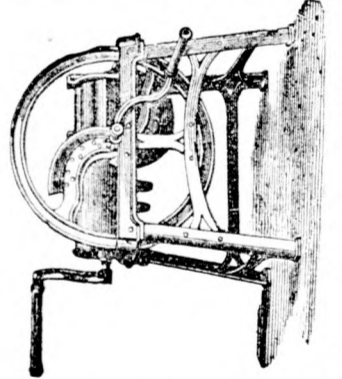
féle francia gyártmány.

22—11

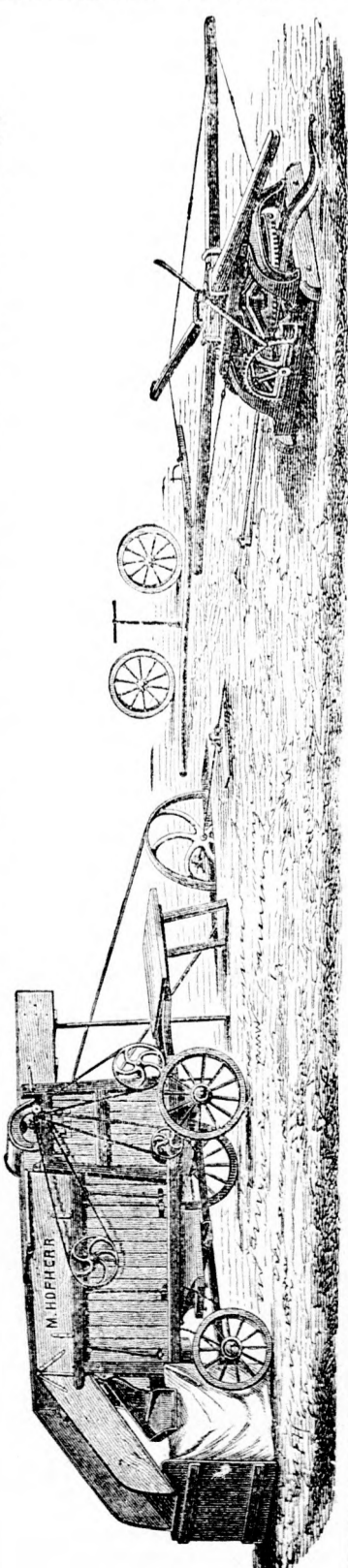

A **S. A. Ujhelyi** kiállításán az első díj s arany díszoklevéllel, a **ZOMBORI** kiállításán a magyar ipar fejlesztéseért dícsereő oklevéllel jutalmazott magyar állam gépgyári gozmozgony és vaskeretű goz-cseplőgép, valamint a **S. A. Ujhelyi, Ada, Zala-Egerszeg, Rimaszombat** és a Széchenyi kiállításokon első díjakkal kitüntetett szabadalmazott járgány cseplőgépek tisztító és zsákoló készülékek.

FEHÉR MIKLÓS,
 vezénygépke magyar, osztrák, angol, francia, amerikai és német mezőgazdasági gépjáratok

BUDAPEST, üllői ut, 25. „Köztelek“
 ajánlja legnagyobb és nagy választékú raktárát az általa legelőször behozott legjobb szerkezetű járgány cseplőgépeit 2-4 loerőre, tisztító és zsákoló készülékekkel, valamint kisebb cséplőgépeit 1-2 loerőjű járgány hajtásra, szalma és törekrázóval; szelelő, tisztító és választó rostát, Trieur-eit konkoly, búkköny és zabválasztó szerkezettel, kukorica morzsolót, szeveskavágó és daráló gépeit, három-vasu könnyű járatú ekéit a legelőssé árak és kedvező feltételek mellett.

Ábrázolt árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Társas-kocsi közlekedés.

Van szerencsém a t. c. utazó közönségnek becses tudomására hozni, hogy

kényelmesen berendezett új

TÁRSAS-KOCSI

f. évi június 20-ától kezdve naponta Zomborból a bezdani hajóállomáshoz és vissza

következő rendben közlekedik:

Zomborból Bezdába d. u. 5 óra 30 perckor esatalkozással a fölfelé menő postahajóval.

Bezdába Zomborba a lefelé menő postahajó megerkezte után.

Az inoulás és érkezés Zomborban a »Vadászkürt szálloda« előtt, Bezdában pedig az állomásnál történik.

Menetdíj személyenként 1 frt 20 kr.; postagysz 20 kilogrammig személyenként ingyen.

Jegyek előre váltandók

Spitzer Bernát

szállító üzletében Zomborban.

8-6

GUTJAHR és MÜLLER

első budapesti Trieur és rostalemez-gyár.

Ajánlják min-
 állításon kitünt-
 kat, különösen
 köny és konkoly
 különféle gabna-
 den gazdasági ki-
 tett gyártmányai-
Trieuröket buk-
 kiválasztására a
 nemekből.

Egyedüli bizományi raktárt Zombor és környéke számára tartunk

RAICHL JÁNOS

vaakereskedőnél Zomborban,

kinél ezen Trieureink eredeti budapesti gyári áraink szerint kaphatók.

Budapesti gyári áraink a következők:

1. a. sz. Trieur szelelő nélkül	65 frt,	szelelővel	75 frt.
1. sz.	85	"	95
2. sz.	130	"	150
3. sz.	160	"	180

20-8

2333. szám.
 k. ig. 1882.

Pályázat.

Bács Bodrogh megye alsó I. járásba kebelezett Bácsújfalú községben a község jegyzői állomás üresedésbe jöven, — arra ezennel pályázat hirdettetik, s a választásra határidőül f. évi július hó 31-ének reggeli 7 óraja tűzetik ki.

A jegyzői évi javadalmaszás a következőből áll:

a) készpénz fizetés	105 frt — kr
b) 25 hectoliter buza váltási ára	160 " "
c) 84 klgr. marhahus	33 " 60 "
d) 28 " faggyu	21 " "
e) 112 kg. nehéz hizott sertés vált. ára	58 " 24 "
f) 11 méterül tűzifa	48 " "
g) 28 klgr. só	5 " 04 "
h) 1/2 telek föld, valamint szabad lakás haszonélvezete.	

A pályáznai szándékozók felhivatnak, miszerint ebbeli, s az 1871. évi XVIII. t. c. 74 és 75 §§ ai értelmében a jegyzői szigorlatnak magyar és tót, esetleg más szláv nyelven való letetéséről tanuskodó képesítési okmánnyal felszerelt folyamodványait alóliirt szolgabírói hivatalhoz a választást megelőző napon benyujtsák.

Bács, 1882. július hó 10-én.

3-2 **Nagy József,**
 szolgabíró.

2790.
 1882.

Árverési hirdetmény.

A kis-sztopári kincstári uradalom birto'kához tartozó csonplai 1821⁸⁸⁸ hold tagosított birtoknak 1882. október 1-től 6 évre leendő bérbéradása érdemében **folyó évi augusztus hó 7-én délelőtti 9 órakor** a zombori m. k. jószágigazgatóság irodahelyiségében nyilvános árverés fog tartatni.

A kikiáltási ár év és holdanként 12 frt 05 kr. Minden árverező az árverés megkezdése alkalmával a kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni köteles.

Ugy szintén 10% bánatpénzzel ellátott szabályszerűen kiállított írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnak, a szóbeli árverés megkezdése előtt.

Az árverési feltételek az alólirott m. kir. jószágigazgatóságnál naponta a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Kelt Zomborban, 1882. július 15-én.

M. kir. Jószágigazgatóság.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
 legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
 legjobb Asztali-és üdítő ital,
 kitünő hatásnak bizonyult köhögésnél, gége bajknál,
 gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
 Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

40-20

V. é

Egy nag

kább nagy f
 21,200, Baján
 van, Budap
 gazdag váro
 és a szellen
 lanya. Egy
 tek képezik
 kenységet.
 ügyességéb
 segével egy
 E hízel
 arra, hogy
 pon híreszt
 francia, skó
 ha idézett s
 számában a
 cikkében új
 melynek ig
 versenyzhe
 Gy. A. ez
 hagyhatjuk.
 és a tények
 »elhallgatni
 hogy ismer
 okot és ad
 tetnie lehet
 el ellene f
 hetőleg tárg
 támaszkodv

A mit
 dieseretest
 ezt annál s
 német ajku
 igen jó mag
 ban is a né
 alkalmából
 tans bizony
 a megyének
 öröme vált
 e megye m
 elíteltetést
 stb. oly köz
 tandó volna
 A mit azon
 hogy az »
 s hogy ez
 oly igaztala
 Nem t
 megyei visz
 formálta, m
 hogy az ille
 keresett fel
 lagon létez
 nem e meg
 Eszembé ju
 Egy lé
 tól s azt a
 származtata
 benne min
 helyesen a
 volna fel, n
 A mit
 téves. Igaz
 Pozsony, S
 nem a quat
 gentry elma
 egyhangusá
 desre, hogy
 mondá: Hie